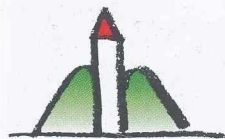

ŠTEVILKA 41
24. marec 2003

LIPNICA

G l a s i l o   O b č i n e   M o r a v s k e   T o p l i c e

FOTO: LUDVIK SOČIČ

OBČINSKI SVET O PRORAČUNU – Občinski svet bo na marčni seji razpravljal o proračunu za leto 2003. Predvidoma bo vreden nekaj več kot milijardo tolarjev. ❖

U V O D N I K

To je prva številka Lipnice v novem letu in v novem mandatu občinskega sveta. Medtem so bila že formirana delovna telesa občinskega sveta in opravila prve delovne seje. Poimensko vam predstavljamo sestavo občinskih organov, občinskega sveta in njegovih delovnih teles ter krajevnih skupnosti v občini.

Občinski svet se v tem času intenzivno ukvarja z oblikovanjem občinskega proračuna za leto 2003. Izhodišča so zastavljena tako, da bo na začetku mandata oblikovana večletna razvojna strategija. V tej številki objavljamo izhodišča za sestavo proračuna z županovo predstavitvijo nezavidljivega finančnega položaja občine; proračun bomo objavili v naslednji številki, ki bo izšla v aprilu.

Vročna tema je delo Art centra v Središču – tudi komentator Bojan Peček meni, da je sedanje obdobje prelomno za nadaljnji obstoj centra.

Za petek, 21. marca, je v Prosenjakovih napovedana občinska proslava ob madžarskem narodnem prazniku. O njej bomo poročali v naslednji številki Lipnice.

Urednik

POSTOPEK SPREJEMANJA PRORAČUNA ZA LETO 2003

1. Gradivo, ki zajema razdelitev proračunskih sredstev za leto 2003 po funkcionalnih namenih, z izhodišči za pripravo proračuna Občine Moravske Toplice za leto 2003 in uvod, bo obravnavano na sejah vseh pristojnih odborov občinskega sveta in na občinskem svetu v drugi polovici februarja.
2. Potrjeno gradivo prve obravnave bo analitično razčlenjeno po postavkah in zahtevah posameznih proračunskih porabnikov in predlagano skupaj z Odlokom o proračunu za leto 2003 v dokončni sprejem v prvi polovici marca 2003. Tudi to gradivo bo predhodno obravnavano na vseh organih občinskega sveta.
3. Ob obravnavi predloga Odloka o proračunu za leto 2003 bo predložena tudi Strategija razvoja občine oziroma vizija razvoja občine v naslednjem štiriletnem obdobju in delovni osnutek programov investicij po namenih in po naseljih.
4. Ob koncu marca bo predlagan zaključni račun proračuna za leto 2002 in dokončna potrditev strategije razvoja občine in programov vlaganj v naslednjem obdobju.

FOTO: Geza GRABAR

BALONARJEM JE NAČRTE PREKRIŽALA MEGLA – Moravske Toplice so bile v drugi polovici januarja v znamenju tradicionalnega zleta balonarjev, ki so se na festivalu toplozračnih balonov srečali že devetič. Gre za srečanje z najdaljšo tradicijo pri nas. Prireditev je tokrat pokvarila gosta meglja, zaradi katere je odpadel nedeljski lov na lisico.

FOTO: Geza GRABAR

DRUŽABNI ZIMSKI VEČER V FILOVCIH – Kulturno turistično društvo je pripravilo javno prireditev Družabni zimski večer na vasi. Ob značilnem zimskem opraviilu, »lujpanju semen«, je zazvenela pesem iz grl ljudskih pevk, pripovedovali so stare zgodbe, obudili himno, ki so jo некоč prepevali pod vasko lipo... Večer nostalgije in spominov. Prisrčno in domisešno, zanimivo in nepozabno, je zapisal Geza Grabar.

FOTO: Bojan PECEK

ART CENTER V SREDIŠČU NA RAZPOTJU – V zadnjih tednih se je v medijih pojavilo več kritičnih zapisov o umetniškem središču (Art center) v obnovljenih in razširjenih prostorih nekdanje karavle v Središču, saj velja prepričanje, da mednarodno umetniško središče ni zaživelo po pričakovanjih. Občina Moravske Toplice je soustanovitelj Art centra.

FOTO: Arhiv OBČINE

STOLETNIKI MED NAMI – Pred kratkim je 100-letnico življenja proslavila Hermina Horvat iz Prosenjakovec. Rodila se je v Motvarjevcih, kar 45 let je preživela na delu v Franciji. Čestital ji je tudi župan Franc Cipot, ko jo je obiskal v spremstvu Hermininih sovaščanov.

FOTO: Silva NEMES

USTVARJALNA DELAVNICA V MARTJANCIH – Turistično društvo Martin iz Marjanec je v dneh pred božično-novoletnimi prazniki organiziralo delavnico, na kateri so izdelovali različne praznične aranžmaje, od pisanih venčkov do nenavadno oblikovanih ikeban. Aranžmaje so razstavili v vaško-gasilskem domu in v izložbi nekdanje trgovine. (S. N.)

FOTO: Geza GRABAR

RAJALO JE MLADO IN STARO – Prvega organiziranega pustovanja na prostem v Moravskih Toplicah se je udeležilo več kot sto mask. Prireditev je bila v lepem vremenu dobro organizirana, ogledalo si jo je veliko število obiskovalcev – tudi gostov zdravilišča – in bo v prihodnje lahko pomembno dopolnila turistično ponudbo kraja.

Franc Cipot

TEŽKO JE OSTATI OPTIMIST

Zelo težko je ob pripravi proračuna za leto 2003 ostati optimist, saj je vedno večji razkorak med možnostmi proračuna na eni strani in zahtevki ter željami na nasprotni strani.

Vsekakor pa bom v tem uvodu poskušal prikazati nekatera dejstva, ki počasi, a vztrajno tiščijo naše »letalo« k tlom; zato se bojim, da bomo vsi tisti, ki »pilotiramo« to letalo, imeli ob tako intenzivnem povečanju »tovora« velikih problemov, da sploh »vzletimo«.

I. UVOD

Še vedno se vrtimo v začaranem krogu, ko država ne najde ustreznega modela za vsaj koliko toliko enakopravno obravnavo vseh lokalnih skupnosti. Nujno bi namreč bilo spremeniti Zakon o financiranju občin in pri tem dati možnost, da zakon pišejo strokovnjaki in ne politiki. Dogaja pa se ravno nasprotno: z novo »evropsko« zakonodajo postajajo novi na hitro sprejeti zakoni popolnoma nekonsistentni in dejansko prenašajo po vzorcu EU na lokalne skupnosti vedno večja bremena, dodatna sredstva za izvajanje teh zakonov pa še v praksi ne zagotovijo.

Ob tako neurejenem stanju na področju financiranja občin in izvajanja njihovih nalog v skladu z zakonodajo pa se

pojavlja velik dodatni pritisk na občine s strani porabnikov proračuna, ki bi želeli sredstva za svoje delo pridobiti od občine, ki pa teh sredstev nima in jim jih ne more zagotoviti, tudi če popolnoma preneha z vsemi investicijami na svojem področju. Tako imamo z ene strani upravičene zahtevke knjižnice, centra za socialno delo, bolnišnice, zdravstvenega doma, galerije, muzeja, glasbene šole, šole s prilagojenim programom, ljudske univerze in še bi lahko naštevali, na drugi strani pa proračun občine, ki tem zahtevkom ne more ugoditi, ker nima kje vzeti ali, drugače rečeno, odmisli bi bilo potrebno vse investicije v vodovode, kanalizacije, ceste, stanovanja in druge osnovne življenjske potrebe ljudi v občini. Tu pa so še dodatni problemi financiranja novega

zbirališča odpadkov, pa nujna prilagoditev vseh treh osnovnih šol v občini novim potrebam, povezanim z devetletko, pa nujna priprava prostorskih in drugih projektnih nalog in aktov, ki so pogoj za sleherni poseg v prostor, prošnje cerkvenih skupnosti za sofinanciranje velikih gradbenih del na kulturnih spomenikih, cerkvah, in drugo...

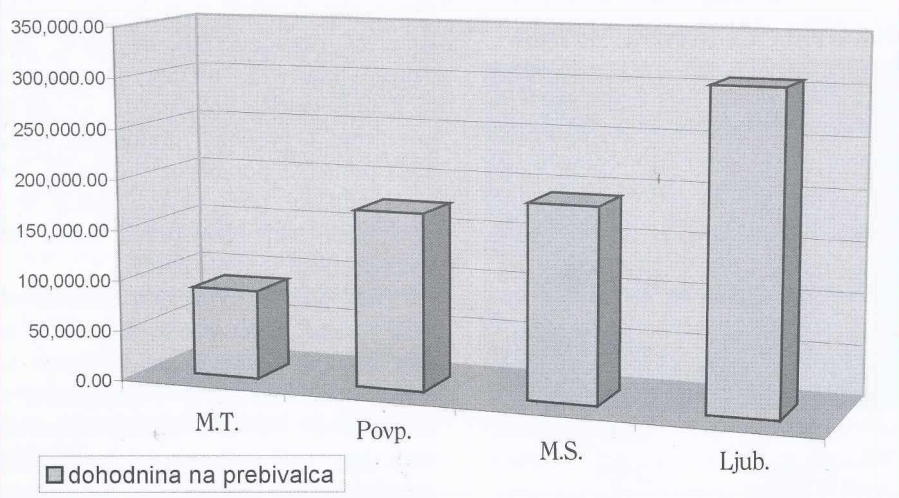
Naš razvojni plan sloni na turizmu in z njim povezanih dejavnostih, ki jih podrobno opredeljujemo v viziji razvoja občine do leta 2006 in naprej, zato v okviru priprave proračuna za leto 2003 lahko zapišem le to, da bomo pri tem morali vztrajati, sicer bo problem zaposlitve ljudi in s tem ustvarjanja dohodka, ki je pogoj za osebni in splošni napredek, zašel v situacijo, iz katere se bo težko rešiti.

Za ponazoritev nekaterih anomalij, povezanih s financiranjem občin, navajam primerjalne podatke:

1. Primerjava dohodnine na prebivalca

Občine	število prebivalcev občine	dohodnina na prebivalca
M. Toplice	6.455	87.847,74
povprečje občin Slov.	10.368	174.893,16
M. Sobota	20.524	190.578,14
Ljubljana	266.030	307.644,67

Graf 1: DOHODNINA NA PREBIVALCA

Podatek o višini dohodnine na prebivalca je elementarni podatek, ki jasno pokaže, da se na eni strani srečujemo z izjemnim problemom visokega števila brezposelnih, saj bi bil sicer podatek o višini plač in drugih prejemkov, ki sestavljajo dohodnino, v primerjavi s povprečjem Slovenije nekoliko manj katastrofalen. Hkrati pa to tudi pomeni, da so dejansko dohodki naših ljudi v povprečju še slabši, kot velja to za celotno regijo, na kar pa vpliva še vedno relativno visok delež kmečkega prebivalstva, za katere je osnova katastrski dohodek. Upam vsaj in želim si, da katastrski dohodek ni pravo merilo dohodkovnih možnosti našega kmeta.

Ob skoraj 400% zaostajanju za najrazvitejšo občino v Sloveniji se človek sprašuje, kako sploh lahko držimo korak razvoja in od kod nam toliko volje in moči, da si ob tako nizkih dohodkih, še vedno lahko z lastnimi sredstvi gradimo osnovne dobrine, ki naj bi jih v tretjem tisočletju imel sleherni član civilizirane družbe.

PRORAČUN OBČINE ZA LETO 2003

Pri razpisih za državna sredstva smo obravnavani enako kot dohodkovno veliko močnejše regije, čeprav je več kot razumljivo, da nam podobni deli Slovenije rabijo popolnoma drugačno obravnavo, če želimo, da se peljemo z istim vlakom v Evropo. Ali pa bo morda ta vlak peljal le nekatere?

Podatek o višini dohodnine pa nima neposrednega vpliva le na prihodkovni del proračuna – ob izravnavanju prihodkov s finančno izravnavo ta za našo občino nima prevelikega pomena – predvsem ima ta podatek velik posredni vpliv na obseg odhodkov občine na socialnem področju in pri financiranju dejavnosti vrtcev.

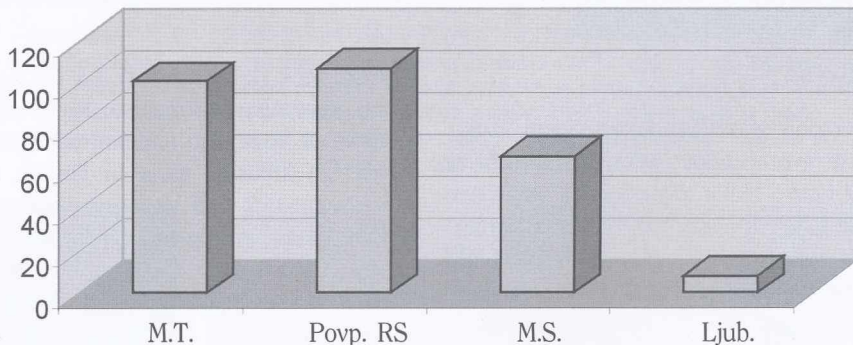
Zaradi izredno nizkih dohodkov staršev so le-ti v večini primerov razvrščeni v najnižje plačilne razrede pri pokrivanju stroškov vrtca, zato mora občina iz proračuna kriti že skoraj 84% ekonomske cene vrtca. To pomeni, da v okviru primerne porabe v letu 2003 za vrtce porabimo 125.000.000 SIT ali 600.000 SIT za vsakega otroka, ki je vključen v vrtec, oziroma petino celotnega proračuna občine (primerne porabe).

Enako velja pri reševanju problemov najstarejših občanov, ki jim je nujno potrebno zagotoviti prostor v domu za ostarele. Večina teh ima izredno nizke lastne dohodke (kmečke pokojnine), ki ponavadi pokrivajo le simbolični del celotnih oskrbnih stroškov, zato občina vsako leto več sredstev namenja za pokrivanje razlike, kar glede na število starejših, ki so potrebni tovrstnega varstva, vedno bolj obremenjuje proračun in predstavlja v

proračunu za leto 2003 že 31.000.000 SIT, celotni izdatki za socialno varnost pa 10% proračuna.

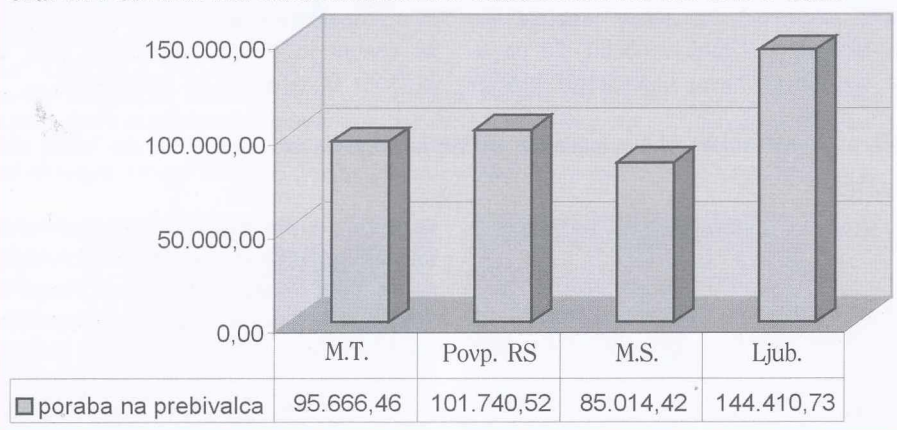
Graf 2 ponazarja strukturno obremenitev posameznih proračunov za pokrivanje ekonomskih cen v vrtcih in se veže na dohodkovne možnosti prebivalcev. Pokaže, da je stanje v povprečju v Sloveniji podobno kot v naši Občini, da pa so ekonomsko močnejše občine pri tem v bistveno boljšem položaju.

Graf 2: OCENA OBREMENTITVE PRORAČUNA OBČINE ZA POKRIVANJE EKONOMSKIH CEN V VRTCIH

2. Primerjava primerne porabe na prebivalca in obremenitve proračuna glede na obseg (velikost) občine in glede na dolžino cest (podatka delno vplivata na izračun primerne porabe)

Graf 3: PORABA NA PREBIVALCA PO PREDLOGU MF ZA LETO 2003

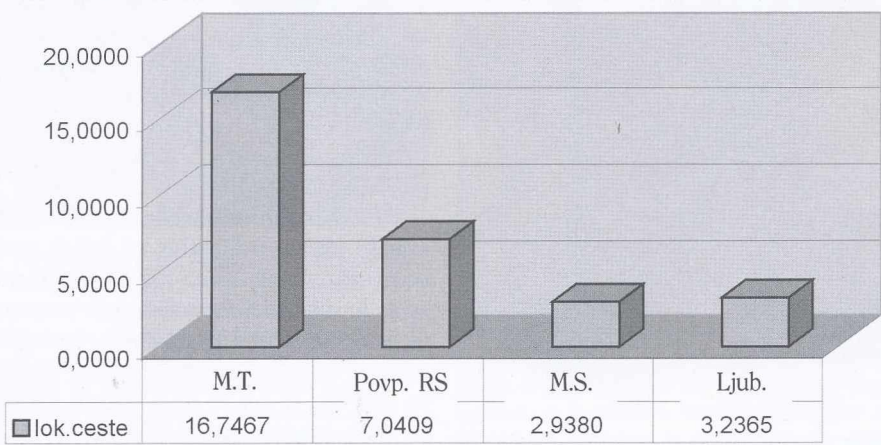

Graf 3 kaže na to, kar ugotavljamo že uvodoma: da je obseg sredstev, ki jih imajo občine na razpolago za vse nujne potrebe, zelo neenako razporejen in omogoča nekaterim zelo velike možnosti tudi na investicijskem področju, drugi (tudi naša občina) pa smo v bistvu potisnjeni v stanje, ko ni več možno krpiti konca s koncem. Stanje primerne porabe je namreč nujno primerjati s problematiko cest na eni strani in površine občine, ki ima za posledico izjemno povečane stroške za urejanje vseh komunalnih infrastrukturnih problemov.

Graf 4 kaže na to, da je v naši Občini veliko lokalnih cest in zato problematika izgradnje teh in javnih poti oziroma krajevnih cest neprimerno večja in kompleksnejša kot drugod. Če pa to povežemo s prejšnjim grafom, ki ponazarja primerno porabo na prebivalca, dobimo odgovor na vprašanje, zakaj se v naši lokalni skupnosti vedno znova pojavlja problem gradnje cest.

Tudi podatki o gostoti naseljenosti naše občine, ki jih ponazarja graf 5, so zelo nazorni in kažejo na to, da je za urejanje tako velikega področja, predvsem za izgradnjo objektov lokalne infrastrukture, kot sta vodovod in kanalizacija, potrebno vložiti bistveno več sredstev po

Graf 4: DOLŽINA LOKALNIH CEST NA PREBIVALCA OBČINE V METRIH

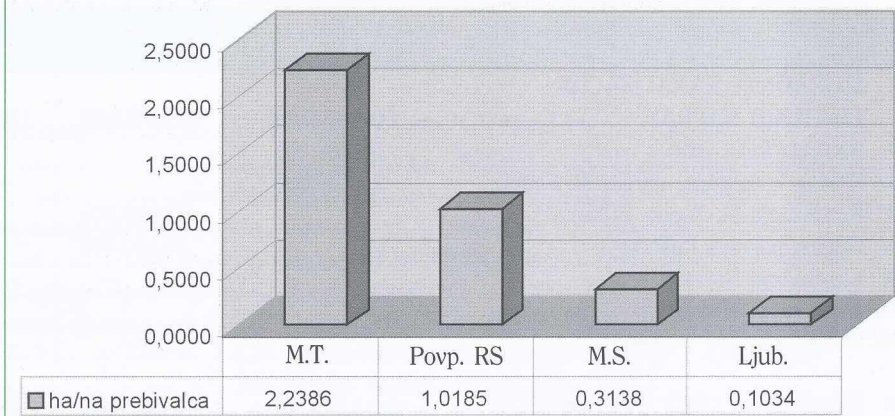

prebivalcu kot v urbanih centrih in da je dejansko takšno stanje zelo težko obvladovati s tako majhnimi sredstvi, kot jih imajo pretežno periferne skupnosti.

Naštevanje neuravnovešenosti in neenakosti obremenitev proračunov lokalnih skupnosti bi se dalo nadaljevati tudi na področjih stanovanjske problematike, požarnega varstva, kmetijstva, pospeševanja gospodarstva in drugih, vendar to v bistvu ni potrebno, saj bi se škarje med tistimi s privilegiji in vsemi ostalimi samo še bolj odprle.

V tej skrajšani analizi smo primerjali naše stanje in možnosti s povprečnimi podatki za vseh 192 občin v Sloveniji, s podatki za Mestno občino Murska Sobota (M. Sobota je hkrati regijski center in nosilec različnih regijskih pobud in projektov) in daleč najbogatejšo občino v Sloveniji, Mestno občino Ljubljana, katere proračun je velikokrat osnova za različne odločitve pripravljalcev zakonskih rešitev o prenašanju obveznosti na občine.

Graf 5: OBSEG POVRŠINE OBČINE PO PREBIVALCU V HEKTARJIH

Glede na podatke te skrajšane analize in dejansko stanje mora biti jasno vsem, ki vedno znova poskušajo prenašati različna bremena financiranja, predvsem regionalnih institucij in nalog, na lokalno raven, torej na ramena občin, kakršna je Občina Moravske Toplice, da

tega naša občina in verjetno tudi podobne občine v tej regiji ne bodo sposobne prevzeti brez neposredno dodeljenih dodatnih sredstev za ta namen z državne ravni. Država je v času, ko regije dejansko ni, dolžna prevzemati njeno funkcijo tudi na tem področju.

II. PRORAČUNSKA IZHODIŠČA ZA NASLEDNJE ŠTIRILETNO OBDOBJE

Obdobje tega mandata je potrebno deliti v dva dela:

1. Leto 2003 je potrebno obravnavati kot prehodno obdobje financiranja obstoječega stanja vseh dejavnosti in zagotovitve odplačila obstoječih obveznosti iz naslova dokončanih investicij. V tem obdobju bo potrebno pripraviti in sprejeti dolgoročno vizijo razvoja občine, v kateri bodo opredeljeni glavni nosilci razvoja, ki jim bo prilagojeno tudi načrtovanje vlaganj na področju gospodarske in družbene infrastrukture. Na osnovi zastavljenih dolgoročnih ciljev razvoja bo potrebno sprejeti programe investiranja in jih uskladiti z možnostmi proračuna na eni strani in udeležbo uporabnikov na drugi strani. Zato bo pred sprejemom tega programa potrebno opraviti sondažo zahtev in pričakovanih posameznih naselij in drugih subjektov, ki se financirajo iz proračuna neposredno ali posredno.

- Glede na probleme v zvezi s financiranjem potreb na lokalni in regionalni ravni, analitično prikazane v uvodu, bo potrebno skritično preglede programe na področju družbenih dejavnosti, predvsem športa, kulture in požarnega varstva z zaščito in reševanjem, in pripraviti takšen način delovanja vseh klubov in društev, da osnovna dejavnost ne bo preveč prizadeta.
- Odreči se bo potrebno financiranju področij, ki ne spadajo v občinski prora-

čun in za katere se na državni ravni zagotavlja dovolj sredstev v obliki subvencij, dotacij in drugih načinov neposrednih nakazil upravičencem, kot sta področji kmetijstva in drobnega gospodarstva, ki so doslej dobivali dodatna sredstva iz občinskega proračuna.

- Pripraviti bo potrebno analizo učinkov za primer povezovanja občin v smislu Zakona o financiranju občin in v tej povezavi učinke enotnih kadrovskega zasedb določenih služb v občinskih organih.
- Pripraviti bo potrebno dokumentacijo in izračune za začetek obračunavanja nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč in izvesti digitalizacijo vseh prostorskih aktov in na ta način dati možnost občanom in širši javnosti, da se sama informira o možnostih vlaganj in drugih posegov na našem področju.
- Opredeliti se bo potrebno, katere investicije bi – ob pričakovanih pozitivnih rešitvah javnih razpisov za sofinanciranje projektov na državni ravni oziroma iz evropskih sredstev – bilo možno, vključiti v plan proračuna za leto 2003. Pri tem imamo v mislih predvsem možnosti, ki so povezane z izgradnjo Rimske čarde, nadalje, ureditev zazidalnega načrta v Moravskih Toplicah in prodaja parcel, nadaljevanje gradnje rastlinjakov v okviru zadruge Grede, skupni nastop z ostalimi občinami pri izgradnji vodovoda na Goričkem, izgradnja skupne stavbe v Prose-

njakovcih in predvsem priprava projektnih dokumentacij za naslednje proračunsko obdobje.

- Pomembna naloga pa bo tudi reševanje problema zapadlih terjatev do posameznih sofinancerjev, tako KS kot posameznikov, pri izgradnji različne infrastrukture, od cest, vodovodov, kanalizacije, čistilnih naprav in drugih objektov, do ne vključevanja posameznikov na novoizgrajene sisteme.
- Rešiti bo potrebno tudi problem, povezan z Art centrom v Središču, in nekatera druga odprta vprašanja, predvsem vprašanje nadaljnega obstoja krajevnih skupnosti in financiranja njihove dejavnosti.

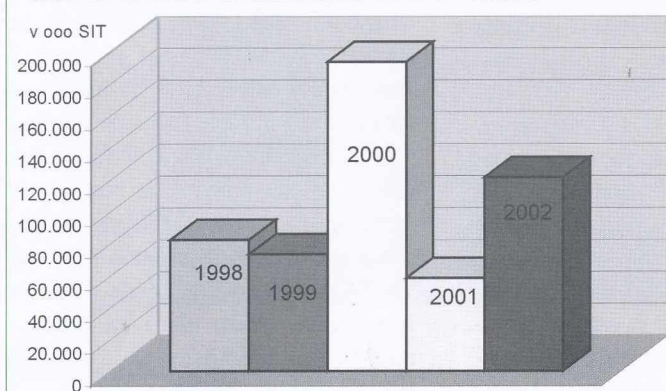
2. Za obdobje 2004, 2005, 2006 in prehodni značaj leta 2007 pa bo potrebno ob predpostavkah, da v letu 2003 sprejmemo prej navedene akte in razrešimo nejasnosti, povezane s financiranjem in delovanjem posameznih institucij, pripraviti večletni proračun z vsakoletnim odlokom, ki bo imel enotna izhodišča in se bo na strani prihodkov in odhodkov bilančno vsako leto izravnava, kar pomeni, da bomo v danem trenutku pristopali k investicijam fazno in v skladu z realnimi možnostmi. To bo sicer precej zavrla dinamiko investiranja, vendar glede na Zakon o izvrševanju proračuna in preostale predpise druge alternative ni.

PRORAČUN OBČINE ZA LETO 2003

III. PRIKAZ PRED-OBREMNITEV PRORAČUNA ZA LETO 2003 IN PREGLED PRED-OBREMNITEV ZA PREJŠNJA LETA

Zap. št.	ZR 1998	ZR 1999	ZR 2000	ZR 2001	obveznosti iz leta 2002
I. IZGRADNJA KANALIZACIJE ČISTILNIH NAPRAV	60.982.000	72.000.000	100.000.000	5.400.000	8.000.000
01. Kanalizacija in čistilna naprava Tešanovci	50.782.000				
02. Priklop kanalizacije na ČN M. Sobota	10.200.000				
03. Kanalizacija M. Toplice-Lukačevci		32.600.000			
04. Čistilna naprava Lukačevci		39.400.000			
03. Kanalizacija Noršinci			57.200.000	5.400.000	
04. Kanalizacija Mlajtinci			42.800.000		
05. Čistilna naprava Bogojina					8.000.000
II. IZGRADNJA CEST IN PLOČNIKOV	21.110.000	1.138.000	84.100.000	41.871.000	103.062.000
01. Krajevne ceste Vučja Gomila	2.300.000				
02. Ulica na bregu v Moravskih Toplicah	5.100.000				
03. Cesta Krnci	4.723.000				
04. Pločniki Martjanci	8.987.000				
05. Ceste Ivanovci			9.600.000	3.131.000	
06. Ceste Sebeborci		1.138.000	13.300.000	5.667.000	
07. Ceste Selo			5.600.000	2.163.000	
08. Ceste Ratkovci			12.800.000	3.706.000	
09. Ceste Fokovci			7.600.000	3.130.000	
10. Ulice v Moravskih Toplicah			1.600.000	215.000	
11. Ceste Andrejci			24.000.000	7.477.000	
12. Ceste Suhi Vrh			9.600.000		
13. Cesta Ratkovci-Fokovci				6.882.000	
14. Kolesarska steza M. Toplice-Tešanovci				3.390.000	
15. Turistični objekti M. Toplice				6.110.000	
16. Cesta in pločniki Noršinci-Mlajtinci					88.000.000
17. Ceste Andrejci, Ratkovci, Središče, Fokovci					11.273.000
18. Cesta Vučja Gomila					1.057.000
19. Cesta Središče					2.732.000
III. IZGRADNJA VODOVODOV	0	0	2.727.000	3.773.000	0
01. Projekti in dokumentacija – Prosenjakovci			2.727.000		
02. Vodovod Nemčavci-Martjanci				3.773.000	
III. IZGRADNJA OBJEKTOV DRUŽBENIH DEJAVNOSTI	0	0	6.622.000	7.132.000	10.000.000
01. Vrtec Bogojina					
02. Vrtec Filovci					
03. Pokrajinska in študijska knjižnica			6.622.000	7.132.000	
04. OŠ Bogojina					10.000.000
SKUPAJ OBVEZNOSTI	82.092.000	73.138.000	193.449.000	58.176.000	121.062.000
SREDSTVA PRORAČUNA	643.666.000	783.866.000	757.822.000	704.170.000	864.285.000

Graf 6: PRED-DOBREMNITVE PO LETIH

Gornji prikaz je pripravljen predvsem zato, da se novi Občinski svet seznanijo z dosedanjimi načini poslovanja in prenašanja obveznosti iz proračuna preteklega leta v naslednje leto. Iz podatkov in grafa je razvidno, da se vsako leto del obveznosti prenaša, saj gre za izvajanje projektov, ki presegajo zmognosti tekočega proračuna, so pa celota, ki se je smiselno ne da deliti na več samostojnih faz gradnje. Takšen način poslovanja je povezan s sprejemom programa naložb in investicij v občini, zato je nujno, da se predvsem pri tem dokumentu poskuša doseči čim višji nivo soglasja, ker je s tem povezana vsakokratna višina prevzemanja dolgoročnih obveznosti in planiranja možnosti v letnih proračunih.

ŽUPAN

Franc CIPOT, Tešanovci 5

ČLANI OBČINSKEGA SVETA

1. Štefan BOGDAN, predstavnik madžarske narodne skupnosti, Motvarjevci 2/b
2. Viktor ČASAR, ZLSD, Mlajtinci 37
3. Geza DŽUBAN, LDS, Moravske Toplice, Dolga ulica 78, podžupan
4. Štefan FERENCEK, Neodvisna lista za razvoj gospodarstva, kmetijstva, zaščite in reševanja, turizma, športa in kulture, Vučja Gomila 24
5. Alojz GLAVAČ, SDS, Sebeborci 84
6. Franc GOMBOC, LDS, Martjanci 44
7. Slavko HORVAT, NSi, Moravske Toplice, Brezje 10
8. Štefan HUL, Neodvisna lista mladih Občine Moravske Toplice, Krnci 14
9. Andželko JANJIČ, LDS, Prosenjakovci 71
10. Franc KÜČAN, SLS, Tešanovci 60
11. Jože KULČAR, SDS, Filovci 79/c
12. Andrej NOVAK, LDS, Andrejci 43
13. Janez ŠKALIČ, SMS, Selo 31/a
14. Tibor VÖRÖŠ, predstavnik madžarske narodne skupnosti, Središče 23
15. Jože VUGRINEC, Lista za vsestranski razvoj občine, Bogojina 111

NADZORNI ODBOR

1. Jozica KERČMAR, Sebeborci 26/a – predsednica
2. Stanko KERMAN, Andrejci 24
3. Darja KIANEC, Fokovci 8
4. Marija OVSENJAK, Mlajtinci 6/b
5. Irena SAMBT, Tešanovci 111/a

DELOVNA TELESA OBČINSKEGA SVETA

KOMISIJA ZA MANDATNA VPRAŠANJA, VOLITVE IN IMENOVANJA

1. Alojz GLAVAČ, Sebeborci 84 – predsednik
2. Franc GOMBOC, Martjanci 44
3. Štefan BOGDAN, Motvarjevci 2/b
4. Viktor ČASAR, Mlajtinci 37
5. Franc KÜČAN, Tešanovci 60

SVET ZA VARSTVO JAVNIH DOBRIN

1. Franc HORVAT, Ivanci 2 – predsednik
2. Karel ČURMAN, Martjanci 60/a
3. Drago BALAJC, Selo 78

ČLANI SVETOV KRAJEVNIH SKUPNOSTI IN KRAJEVNIH ODBOROV

1. KRAJEVNA SKUPNOSTI ANDREJCI

1. Štefan GUMILAR, Andrejci 17/a – predsednik
2. Ludvik LUTAR, Andrejci 56 – član
3. Stanko KARDOŠ, Andrejci 4 – član
4. Andrej NOVAK, Andrejci 43 – član
5. Evgen SOLAR, Andrejci 22 – član

4. Štefan HUL, Krnci 14
5. Marjan RITUPER, Vučja Gomila 86
6. Jože ŠKERLAK, Levstikova 45, M. Toplice
7. Milan VARGA, Filovci 7

ODBOR ZA GOSPODARSTVO

1. Franc KÜČAN, Tešanovci 60 – predsednik
2. Janez BOGDAN, Motvarjevci 66
3. Viktor ČASAR, Mlajtinci 37
4. Štefan FERENCEK, Vučja Gomila 24
5. Franc GOMBOC, Martjanci 44
6. Slavko HORVAT, Brezje 10, M. Toplice
7. Štefan JANČARIČ, Noršinci 48
8. Slavko SUKIČ, Filovci 159
9. Slavko ŠKERLAK, Sebeborci 24

ODBOR ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE

1. Jože KULČAR, Filovci 79/c – predsednik
2. Dušan GROF, Martjanci 93/h
3. Štefan HUL, Krnci 14
4. Štefan JANČARIČ, Noršinci 48
5. Andželko JANJIČ, Prosenjakovci 71
6. Andrej NOVAK, Andrejci 43
7. Slavko ŠKERLAK, Sebeborci 24

ODBOR ZA KMETIJSTVO

1. Tibor VÖRÖŠ, Središče 23 – predsednik
2. Štefan BOGDAN, Motvarjevci 2/b
3. Viktor ČASAR, Mlajtinci 37
4. Slavko HORVAT, Brezje 10, M. Toplice
5. Franc KÜČAN, Tešanovci 60
6. Jože LANŠČEK, Andrejci 9
7. Franc ŠKALIČ, Selo 22/b

KOMISIJA ZA NARODNOSTNA VPRAŠANJA IN MEDNARODNO SODELOVANJE

1. Janez BOGDAN, Motvarjevci 66 – predsednik
2. Alojz BERDEN, Filovci 67/a
3. Jožef MATIS, Sebeborci 70/a

ODBOR ZA DRUŽBENE DEJAVNOSTI, ŠOLSTVO, KULTURO, ŠPORT IN TURIZEM

1. Jože VUGRINEC, Bogojina 111 – predsednik
2. Štefan HUL, Krnci 14
3. Andželko JANJIČ, Prosenjakovci 71
4. Vesna ZADRAVEC, Mlajtinci 16
5. Branko RECEK, Tešanovci 6/a
6. Olga BOGDAN, Motvarjevci 2/b
7. Janez ŠKALIČ, Selo 31/a

2. KRAJEVNA SKUPNOST BOGOJINA

1. Krajevni odbor Bogojina

1. Matjaž CEROVŠEK, Bogojina 159 – predsednik
2. Anton CASAR, Bogojina 159/a – član
3. Franc DEBELAK, Bogojina 106 – član
4. Janez SUKIČ, Bogojina 29 – član
5. Štefan VOGRIN, Bogojina 102 – član

2. Krajevni odbor Bukovnica

1. Štefan GLAVAČ, Bukovnica 12 – predsednik
2. Jože LOVRENČEC, Bukovnica 11 – član
3. Tomaž NEMEC, Bukovnica 13 – član

3. Krajevni odbor Ivanci

1. Martin HORVAT, Ivanci 44/a – predsednik
2. Alojz ANTOLIN ml., Ivanci 81/a – član
3. Stanko ČIČEK, Ivanci 39 – član
4. Franc MAGDIČ, Ivanci 6 – član
5. Jože ROUS, Ivanci 70 – član

3. SVET KRAJEVNE SKUPNOSTI FILOVCI

1. Ignac GABOR, Filovci 24 – predsednik
2. Jožef BERDEN, Filovci 150 – član
3. Jožef GUTMAN, Filovci 15/a – član
4. Jožef KULČAR, Filovci 79/c – član
5. Jožef POREDOŠ, Filovci 101 – član

4. SVET KRAJEVNE SKUPNOSTI IVANOVCI

1. Zoltan JAKIŠA, Ivanovci 59 – predsednik
2. Slavko HORVAT, Ivanovci 21 – član
3. Rudolf ČARNI, Ivanovci 25/b – član
4. Slavko NOVAK, Ivanovci 37 – član
5. Geza ČAHUK, Ivanovci 42 – član

5. SVET KRAJEVNE SKUPNOSTI KRNCI

1. Franc HUL, Krnci 14 – predsednik
2. Štefan HUL, Krnci 14 – nam. preds.
3. Ivan BRUS, Krnci 20/b – član
4. Jožef HORVAT, Krnci 3 – član
5. Stanko SOČIČ, Krnci 19 – član

6. SVET KRAJEVNE SKUPNOSTI MARTJANCI

1. Franc KODILA, Martjanci 93/a – predsednik
2. Jože LIPAJ, Martjanci 37 – član
3. Vlado KEREK, Martjanci 16/g – član
4. Ivo CIFER, Martjanci 59/c – član
5. Jože TRAJBER, Martjanci 56 – član
6. Štefan BENCIK, Martjanci 25 – član
7. Franc ANDREJČ, Martjanci 26 – član

7. SVET KRAJEVNE SKUPNOSTI MORAVSKE TOPLICE

1. Jožef ŠIFTAR, Moravske Toplice, Levstikova 24 – predsednik
2. Miran CVETKO, Moravske Toplice, Dolga ul. 23 – nam. preds.
3. Gabrijel MORAVEC, Moravske Toplice, Kranjčeva 10/a – član
4. Stanko CIGUT, Moravske Toplice, Na bregu 45 – član
5. Franc BRUNER, Moravske Toplice, Dolga ul. 84 – član
6. Aleksander KUČAN, Moravske Toplice, Vinska graba 9 – član
7. Rudolf NOVAK, Moravske Toplice, Cuber 34 – član

8. SVET KRAJEVNE SKUPNOSTI MOTVARJEVCI

1. Edvard BARIČ, Motvarjevci 1/a – predsednik
2. Janez BOGDAN, Motvarjevci 66 – nam. preds.
3. Robert JANKO, Motvarjevci 63 – član
4. Ernő GECI, Motvarjevci 26 – član
5. Milan LENARČIČ, Motvarjevci 35/a – član
6. Geza PUHAN, Motvarjevci 34 – član
7. Vilmos LIPAI, Motvarjevci 1 – član

9. SVET KRAJEVNE SKUPNOSTI NORŠINCI

1. Štefan PINTARIČ, Noršinci 13 – predsednik
2. Janez ČAHUK, Noršinci 16/h – član
3. Štefan CIGÜT, Noršinci 62 – član
4. Pavel HORVAT, Noršinci 42 – član
5. Josip GERGORIČ, Noršinci 58/a – član

10. KRAJEVNA SKUPNOST PROSENJAKOVCI

1. Krajevni odbor Berkovci

1. Angela BERDEN, Berkovci 12 – predsednik
2. Jože FARTEK, Berkovci 27 – član
3. Anica PETJE, Berkovci 30 – član

2. Krajevni odbor Čikečka vas

1. Geza ŠKRILEC, Čikečka vas 26 – predsednik
2. Vlado KERČMAR, Čikečka vas 51 – član
3. Anton PUHAN, Čikečka vas 7 – član

3. Krajevni odbor Ivanjševci

1. Koloman KOZIC, Ivanjševci 11 – predsednik
2. Ernest KUČAN, Ivanjševci 26 – član
3. Koloman ŠPILAK, Ivanjševci 16 – član

4. Krajevni odbor Pordašinci

1. Štefan GRABAR, Pordašinci 7 – predsednik
2. Aleksander KOLOŠA ml., Pordašinci 6 – član
3. Ludvik PEČEK, Pordašinci 20 – član

5. Krajevni odbor Prosenjakovci

1. Ladislav SABOTIN, Prosenjakovci 87 – predsednik
2. Ernest MALAČIČ, Prosenjakovci 27 – član
3. Ladislav VÖRÖŠ, Prosenjakovci 97 – član

6. Krajevni odbor Središče

1. Bela HORVAT, Središče 6 – predsednik
2. Zoltan PAP, Središče 27 – član
3. Tibor VÖRÖŠ, Središče 23 – član

11. SVET KRAJEVNE SKUPNOSTI RATKOVCI

1. Stanko KOVAČ, Ratkovci 24 – predsednik
2. Jožef KOLTAJ, Kančevci 11 – nam. preds.
3. Franc KOČIŠ, Ratkovci 21 – član
4. Geza HUJS, Ratkovci 15 – član
5. Ludvik MIKOLA, Kančevci 36 – član
6. Zoltan KOLTAJ, Lončarovci 14 – član
7. Štefan MALINOVIČ, Lončarovci 22 – član

12. SVET KRAJEVNE SKUPNOSTI SEBEBORCI

1. Slavko ŠKERLAK, Sebeborci 24 – predsednik
2. Milan VAGNER, Sebeborci 71/d – nam. preds.
3. Vladimir GROF, Sebeborci 109/a – član
4. Ervin VAGNER, Sebeborci 76 – član
5. Drago DERVARIČ, Sebeborci 63/b – član
6. Marija KERČMAR, Sebeborci 89/a – član
7. Vladimir ŠKERLAK, Sebeborci 24/a – član

13. SVET KRAJEVNE SKUPNOSTI SELO-FOKOVCI

1. Vlado VUČKIČ, Selo 80/a – predsednik
2. Ernest HORVAT, Fokovci 25 – nam. preds.
3. Drago BALAJC, Selo 78 – član
4. Janez FARIČ, Selo 112/a – član
5. Vilijem KIANEC, Fokovci 8 – član

14. KRAJEVNA SKUPNOST TEŠANOVCI

1. Krajevni odbor Suhi Vrh

1. Štefan BANFI, Suhi Vrh 4 – predsednik
2. Robert LAINŠČEK, Suhi Vrh 32 – član
3. Geza VUČKIČ, Suhi Vrh 6 – član

2. Krajevni odbor Tešanovci

1. Nikolaj CIPOT, Tešanovci 14/a – predsednik
2. Janez KARDOŠ, Tešanovci 27 – član
3. Jože KRANJEC, Tešanovci 106 – član
4. Štefan SAMBT, Tešanovci 71 – član
5. Franc VITEZ, Tešanovci 12 – član

3. Krajevni odbor Vučja Gomila

1. Stanko GOMBOC, Vučja Gomila 144 – predsednik
2. Geza BALAŠKO, Vučja Gomila 81 – član
3. Zoltan CIGÜT, Vučja Gomila 114 – član
4. Štefan GOMBOC, Vučja Gomila 15/a – član
5. Marjan RITUPER, Vučja Gomila 86 – član

4. Krajevni odbor Lukačevci – Mlajtinci

1. Viktor ČASAR, Mlajtinci 37 – predsednik
2. Vladimir ŠKRILEC, Mlajtinci 6/d – član
3. Branko BAUMAN, Mlajtinci 21 – član
4. Štefan OVSENJAK, Mlajtinci 60 – član
5. Ludvik REZAR, Lukačevci 1/a – član

Na podlagi Poslovnega načrta Garancijske sheme za Pomurje in Poslovnega načrta Razvojnega sklada »Sinergija« ter Poslovnega načrta Razvojne agencije Sinergija za leto 2003 objavljajo RRA Mura, Murska Sobota, Garancijska shema za Pomurje, v sodelovanju z Razvojno agencijo Sinergija ter Novo Ljubljansko banko d.d., Podružnica Pomurje; Raiffeisen Krekovo banko d.d. Maribor, PE Murska Sobota; SKB Banko d.d. Ljubljana, PE Murska Sobota; Probanko d.d. Maribor, Ekspozitura Murska Sobota; Banko Koper d.d., PE Murska Sobota; Novo KBM d.d., Podružnica Pomurje-LLT

RAZPIS

ZA DOLGOROČNE KREDITE TER GARANCIJE NAMENJENE POSPEŠEVANJU RAZVOJA PODJETNIŠTA

na območju občin RAZVOJNE AGENCIJE SINERGIA za leto 2003

– za občine Beltinci, Moravske Toplice, Puconci, Gornji Petrovci, Šalovci, Hodoš, Kuzma, Grad, Cankova in Rogošovci –

1. Predmet razpisa

Predmet tega razpisa so sredstva za dodelitev dolgoročnih kreditov v skupni predvideni okvirni višini 100.000.000,00 SIT, za katere bo lahko RRA Mura Garancijska shema za Pomurje dodeljevala garancije v višini 50 – 70 %, vendar garancija ne more presežati 5.000.000,00 SIT.

Delež sredstev za prosilce iz posamezne občine je odvisen od višine sredstev, ki jih je prispevala občina za zagotovitev skupnega kreditnega (garancijskega) potenciala.

2. Pogoji za dodeljevanje

2.1. Krediti

- prosilec lahko vloži vlogo za kredit v višini od najmanj 1.000.000,00 SIT do največ 10.000.000,00 SIT;
- obrestna mera za kredite znaša TOM + 2,5 %;
- doba vračanja kredita je do največ 5 let.

Kredit se lahko zavaruje z garancijo RRA Mura in/ali drugim za banko sprejemljivim zavarovanjem.

2.2. Garancije

- prosilec vloži vlogo za garancijo hkrati z vlogo za kredit;
- garancija ne more presežati zneska 5.000.000,00 SIT oziroma 50–70 % poročila odobrenega kredita;
- prosilec zavaruje prejeto garancijo RRA Mura GS za Pomurje s poroki na podlagi notarskega sporazuma.

3. Nameni, za katere se dodeljujejo dolgoročni krediti in garancije

Krediti in garancije se dodeljujejo za naslednje namene:

- nakup opreme in zagotovitev trajnih obratnih sredstev;
- nakup, gradnja ali adaptacija poslovnih prostorov;
- nakup, ureditev in opremljanje zemljišč za gradnjo poslovnih prostorov.

4. Splošni pogoji za prijavo na razpis

Na razpis se lahko prijavi pravne in fizične osebe, ki izpolnjujejo naslednje kriterije:

- gospodarske družbe, ki so v skladu z določili zakona o gospodarskih družbah uvrščene med majhna podjetja;
- samostojni podjetniki posamezniki;
- fizične osebe, ki opravljajo kmetijsko dejavnost kot pretežno dejavnost in se dodatno ukvarjajo z dopolnilno ali dodatno dejavnostjo;
- imajo sedež dejavnosti na območju občin Razvojne agencije Sinergija v občinah Beltinci, Moravske Toplice, Puconci, Gornji Petrovci, Šalovci, Hodoš, Kuzma, Grad, Cankova in Rogošovci;
- med viri financiranja imajo zagotovljenih najmanj 30% lastnih sredstev;
- v primeru zavarovanja kredita z garancijo, morajo imeti/pridobiti status člana Garancijske sheme za Pomurje.

5. Prednostni kriteriji za dodelitev kredita in garancije

Prednost pri dodelitvi kreditov in garancij bodo imeli projekti, ki bodo poleg kriterijev banke izpolnili še naslednje prednostne kriterije:

- ustanavljanje oz. soustanavljanje podjetij, katerih ustanovitev bo doprinesla k lokalnemu razvoju;
- spodbujanje oziroma razvoj podjetništva v kmetijstvu (dopolnilne dejavnosti na kmetijah);
- dejavnosti, ki zagotavljajo uvajanje sodobnih tehnološko in ekološko neoporečnih procesov;
- pospeševanje in spodbujanje konkurenčnosti in inovativnosti v podjetništvu;
- razširitev poslovanja obstoječih enot malega gospodarstva;
- razširitev poslovanja zasebnikov, ki opravljajo propulzivne storitvene dejavnosti;
- povečanje zaposlovanja in ohranjanje delovnih mest;
- dejavnosti, ki so izvozno usmerjene in ki nadomeščajo uvoz;
- dejavnosti, ki sovpadajo z razvojnimi usmeritvami matičnih občin.

6. Vsebina vloge za dodelitev kredita in garancije

Vsebina vloge za dodelitev kredita in garancije je razvidna iz obrazca »Kredit / Garancije – vloga – 2003«, ki ga prosilci dobijo na naslednjih mestih:

– Razvojna agencija Sinergija, Kranjčeva 3, Moravske Toplice, tel. 02/ 538-13-50,

– RRA Mura, Murska Sobota, Lendavska 5/a, tel. 02/ 536-14-61.

Vloge z vso zahtevano dokumentacijo se oddajo na Razvojno agencijo Sinergija, Kranjčeva ulica 3, M. Toplice.

7. Rok za prijavo

Rok za prijavo je odprt do porabe sredstev oziroma najpozneje do 15. 12. 2003.

8. Obravnava vlog

Prva obravnava prispelih vlog bo po 15. aprilu 2003, potem pa praviloma vsak mesec.

Nepopolnih vlog komisija ne bo obravnavala.

O odločitvi bodo prosilci obveščeni predvidoma v 15 dneh od obravnave na komisiji in sklepa kreditnega odbora poslovne banke. Sklep o odobritvi ali zavrnitvi je dokončen.

9. Ostale informacije

Vse ostale informacije dobijo prosilci na Razvojni agenciji Sinergija, Moravske Toplice, Kranjčeva 3, telefon 02/ 538-13-52 oziroma e-mail info@sinergija.si. Kontaktni osebi sta Renata Kočar in Mojca Breščak.

Razvojna agencija Sinergija,
Razvojni sklad 'Sinergija'
Moravske Toplice

Regionalna razvojna agencija Mura,
Murska Sobota
Garancijska shema za Pomurje

Naravni park Terme 3000 Moravske Toplice »PANONSKE TERME« VSE BOLJ PREPOZNAVNE

V družbi Terme 3000 iz Moravskih Toplic so uspešno sklenili še eno poslovno leto. Glavni direktor Dušan Bencik to argumentira z rezultati poslovanja, saj so v njihovih nastanitvenih zmogljivostih – v hotelih Ajda in Termal, apartmajskem naselju Prekmurska vas ter v kampu v letu 2002 skupaj našeli 351.235 nočitev, od tega 56 odstotkov tujih gostov. To pomeni, da so Terme 3000 med vsemi slovenskimi zdravilišči imele največ tujih nočitev. Ker so bili pozitivni indeksi doseženi v vseh dejavnostih zdravilišča (kopalci, zdravstvene storitve, prodaja pijač in hrane, realizacija golf igrišča), so v Moravskih Toplicah leto sklenili z 285,4 milijona tolarjev čistega dobička.

Zaradi novih računovodskih standardov so v bilanci uspeha finančni odhodki za obresti in tečajne razlike višji za 145 milijonov tolarjev, zato je dobiček v primerjavi s predhodnim letom nižji za 40 milijonov. Direktor Dušan Bencik je prepričan, da bi znašal ustvarjeni čisti dobiček 479 milijonov tolarjev, če bi se zaključni račun sestavljal po modelu prejšnjih let.

Minulo leto je bilo za Naravni park Terme 3000 Moravske Toplice pomembno tudi zaradi zelo intenzivnega kapitalskega povezovanja. Dušan Bencik pravi: »Stekel je projekt kapitalskega povezovanja zdraviliškega turizma severovzhodnega dela Slovenije pod blagovno znamko **Panonske terme**. Tako smo lani prevzeli Terme Lendava (90-odstotni delež) in Terme Ptuj (72) ter kupili hotel Elizabeta v Lendavi, letos pa predvidevamo še povezovanje z družbama Terme Radenci in morda tudi Terme Maribor. Z realizacijo projekta bomo dosegli obseg nočitvenih zmogljivosti, s katerimi bomo lahko resneje konkurirali na prostem evropskem turi-

INVESTICIJSKI CIKLUS

V Termah 3000 letos pričakujejo od 2- do 7-odstotno rast fizičnih oziroma finančnih rezultatov ter s tem 7-odstoten porast dobička. Kljub temu, da so v zadnjih letih za investicije namenili pet do šest milijard tolarjev, se investicijskemu vlaganju ne bodo odpovedali. Zavedajo se namreč, da je turizem kapitalsko intenzivna panoga, zato ni-

*Direktor
Term 3000
Dušan Bencik,
dobitnik
kipca štorke,
priznanja
Pomurske
turistične zveze
za leto 2002.*

česar ne prepuščajo naključju. Samo v Moravskih Toplicah naj bi letošnja investicijska vlaganja dosegla vrednost 780 milijonov tolarjev. V prvi vrsti jih bodo namenili za obnovo hotela Termal, rekonstrukcijo oddelka fizioterapije, gradnjo 4. faze igrišča

za golf Livada s šestimi novimi igralnimi polji ter za izgradnjo mini vodnega parka za najmlajše v bazenskem kompleksu hotela Ajda. Po Bencikovih zagotovilih pa naj bi bila letos pripravljena tudi projektna dokumentacija za načrtovano gradnjo hotela s petimi zvezdicami.

Poleg nekaterih tekočih vlaganj naj bi v nekaj letih v Lendavi in na Ptuj razširili vodne površine ter zgradili apartmajski naselji, v mestu ob Dravi pa je načrtovan tudi hotel s štirimi zvezdicami. Samo tako bo mogoče izboljšati kvaliteto in doseči pestrost ponudbe oziroma ustvariti pogoje za doseganje boljših rezultatov poslovanja. Terme Lendava bodo poslovno leto sklenile z okrog 25 milijoni tolarjev izgube, na Ptuj pa predvidevajo deset do petnajst milijonov tolarjev dobička.

Direktor Bencik ne izključuje možnosti, da bo morda letos v družbi Terme 3000 prišlo do večje kapitalске naložbe v druga turistična podjetja kot tudi določene spremembe v strukturi kapitala. V mislih ima njihovega strateškega partnerja, Savo iz Kranja, ki se vse odločneje podaja tudi v turistične vode.

Geza Grabar

Gostinsko-turistični zbor v Termah Čatež

PRIZNANJI ZA PREKMURSKO VAS IN DRAGA FLISARJA

Nizu priznanj, ki jih je Zdravilišče Moravske Toplice (po novem Naravni park Terme 3000 Moravske Toplice) prejelo v zadnjih letih, so pred novim letom dodali nova. Na 49. Gostinsko-turističnem zboru v Termah Čatež so priznanje Gospodarske zbornice Slovenije-Združenja za gostinstvo in turizem z zlato plaketo za kakovost in uspešnost prejeli za apartmajsko naselje Prekmurska vas, enako priznanje pa je pripadlo še Dragu Flisarju, direktorju za investicije in vzdrževanje.

Dušan Bencik: »V družbi Terme 3000 Moravske Toplice razpolagamo s kvalitetnim in pestrim skupnim turističnim produktom, ki je zaradi uspešnih podjetniških pristopov in nenehno racionalizacijo poslovanja cenovno konkurenčen in že uveljavljen tudi na evropskem trgu. Na podlagi doseženih rezultatov, predvsem v zadnjem desetletju, ugotavljamo, da smo sposobni prevzeti vlogo nosilca nadaljnega razvoja turizma v širši regiji. Hkrati je to tudi naša odgovornost, kajti okolje od nas to pričakuje.«

stičnem trgu in pri večjih evropskih turističnih agentih. Zavedamo se, da bo kvaliteten in pester skupen turistični produkt z vsemi značilnostmi turistično zaokrožene regije ena od naših velikih konkurenčnih prednosti.« Z uresničitvijo štirih elementov njihove poslovne politike: uveljavljanje blagovne znamke Panonske terme, formiranje zadostnega števila turističnih kapacitet, oblikovanje kvalitetnega in pestrega skupnega turističnega produkta ti pomenijo ključ nadaljnega razvoja.

Turistično naselje Prekmurska vas v živo urejenih hišicah, ki s svojim izgledom ohranjajo tipično podobo panonskega naselja in se odlično vključujejo v naravno okolje, obsega 212 apartmajev, ki so bili v dveh fazah (leta 1999 oziroma 2001) grajeni z namenom popestriti sicer že bogate nastanitvene možnosti. Večina apartmajev je bila prodana na trgu, približno tretjino pa jih je zdravilišče obdržalo v svoji lasti in pomenijo sestavni del redne zdraviliške nastanitvene ponudbe.

Tudi druge investicije, ki jih je zdravilišče izpeljalo v zadnjih letih – predvsem bazenski kompleks Terme 3000 in igrišče za golf – pomenijo napredek zlasti na področju usklajenega dela z naravo in pokrajino oziroma racionalno izrabo geotermalne energije ob minimalnih posegih v prostor. Prav za to je najbolj zaslužen Drago Flisar, direktor za investicije in vzdrževanje, utemeljuje predlagatelji priznanja.

Geza Grabar

Kmetijska zadruga Martjanci (ZADRUŽNE) PLOTVE ČIMPREJ PODRETI!

Podobno kot še pet preostalih kmetijskih zadrug je tudi Kmetijska zadruga (KZ) Martjanci nastala po stečaju некоč največje kmetijske zadruge v državi – soboške Panonke; v njenem sestavu je bila zadruga enota. Čeprav stečajni postopek Panonke še vedno ni v celoti končan, so si tudi v Martjancih in drugih krajih na območju, ki ga zadruga pokriva in s tem kmetovalce in druge potrošnike oskrbuje s kmetijskim repromaterialom, odkupuje poljedelske pridelke in živino ter se ukvarja s kooperacijsko rejo prašičev in govedu, z lastnimi sredstvi in najetimi posojili zagotovili pogoje za nadaljnje delo.

»Skušamo nekako zadihati, čeprav se zavedamo, da tako mali, kot smo – štejemo le 69 aktivnih članov, ki so tudi ustanovni člani naše zadruge, in dosegamo letno realizacijo okrog 500 milijonov tolarjev – ne bomo mogli obstati na trgu. Kljub temu, da se nam letna realizacija povečuje, zahvaljujoč porastu odkupa živine, si prizadevamo, da bi se vsaj vse tiste zadruge, ki delujejo na levem bregu Mure – teh pa je kar osem – povezale in združile v eno,« razmišlja direktor KZ Martjanci Dušan Domjan. Dodaja, da je bil tak tudi sklep upravnega odbora njihove zadruge. Kljub vse večjim in očitnim oblikam povezovanja in združevanja na domala vseh gospodarskih področjih pri zadrugištvu v Prekmurju marsikomu še vedno ni do tega. Meni, da potem več ne bi bilo potrebnih osem direktorjev, prav ti pa v nekaterih sredinah temu tudi najbolj nasprotujejo. »Ponekod so proti kmetovalci, torej člani zadrug, saj je že v času nekdanje skupne zadruge prišlo do nekaterih velikih osebnih zamer. Če

se ne bomo znali znotraj regije sami penotiti, si bomo nakopali nepopravljivo škodo, od katere bodo imeli koristi drugi,« svari Dušan Domjan. S povezovanjem bi se združile tudi številne druge službe in

Dušan Domjan,
direktor KZ
Martjanci.

pristavi, da bi se s tem pocenili režijski stroški, še pomembneje pa je, da bi združeni tudi pri dobaviteljih imeli večje bonitete. Od tega pa bi imele na koncu korist stranke, zaradi katerih so na trgu.

Domjan meni, da bi se združitev prekmurskega zadrugištva morala zgoditi še

pred polnopravnim članstvom Slovenije v Evropski uniji. Možnost reševanja problemov vidi tudi v dezinvestiranju številnih osnovnih sredstev oziroma stavb in zemljišč, ki za marsikatero malo zadrugo sedaj predstavljajo veliko finančno breme. Stimulativno vlogo bi na tem področju morala odigrati tudi država.

Domjan še pravi, da so se po tradiciji tudi v njihovi zadrugi v zimskem času lotili številnih strokovnih posvetov oziroma informiranja svojih članov in druge zainteresirane javnosti o novostih s področja semen koruze in sladkorne pese oziroma semenskega programa semenarskih hiš ter novosti na področju zaščitnih sredstev. Udeležba na vseh strokovnih posvetih, ki so jih imele semenske hiše Singenta, Agrosaat, KWS, Pioneer, tovarna zaščitnih sredstev Pinus ter odkupovalec sladkorne pese, Tovarna sladkorja Ormož, je bila zelo dobra, saj se je povabilom redno odzvalo med 30 in 50 ljudi.

Geza Grabar

Ivanovci

ZIMSKA REZ ZA DOBRO LETINO

Snežna odeja in nizke temperature so tudi na Goričkem tako rekoč čisto do pušta potrjevale, da smo bili po dolgih letih zopet deležni čisto prave zime s snegom in nizkimi temperaturami.

Kljub nič kaj prijaznemu vremenu so se ob vinogradnikih tudi nekateri večji sadjarji že prve dni februarja lotili zimske rezi sadnega drevja. V objektiv fotoaparata smo ujeli gospodarja Ludvika Novaka iz Ivanovec, kjer se v okviru družinske kmetije z dopolnilno dejavnostjo na štirih hektarjih ukvarjajo s pridelavo jabolk, obdelujejo pa tudi dva hektarja vinograda. Ker

bo do brstenja treba obrezati vseh 12.000 jablan, se je Ludvik po izkušnjah iz prejšnjih let dela v sadovnjakih lotil dovolj zgodaj. Pri tem mu pomaga tudi žena Irena, pomoč pa včasih pride tudi od drugod.

Novakovi so bili konec 80. let prejšnjega stoletja med prvimi zasebnimi sadjarji na Goričkem in kot pravi Ludvik, jim za to ni žal. Še več: zgradili so hladilnico za sadje z zmogljivostjo 50 ton. Z letnim pridelkom blizu 200 ton jabolk domala vseh sort so postali kooperant sadjarske zadruge Gorički sad, letos pa naj bi povečali sadovnjak za 1,3 hektarja novih trajnih nasadov in se z na novo zasajenimi površinami usmerili v ekološko pridelavo jabolk. Dolga leta glavno dejavnost – govedorejo z okrog 40 glavami živine v hlevu, od tega je osem krav molznic – bodo po vsej verjetnosti opustili, ne pa tudi obdelave okrog 10 hektarjev njivskih površin.

Geza Grabar

Izkušnje mladih kmetovalcev

OSTAJAJO ZVESTI TRADICIJI

Več mladih prebivalcev Mlajtinec je ostalo na kmetiji in se usmerilo v poljedelstvo, prašičerejo pa tudi rejo kokoši nesnic. Tako so ostali zvesti tradiciji svojih staršev. Največjo kmetijo po obsegu obdelovalnih površin, kmetijo Časarjevih, smo predstavili v eni prejšnjih številc Lipnice. Med večjimi kmetovalci je tudi 29-letni **Jože Cör**, ki kmetuje na tridesetih hektarjih, kakor šest kmetij v vasi pa se ob poljedelstvu ukvarja še s prašičerejo. Štiri plemenske mladice na leto povržejo med 75 in sto mladici, kar predstavlja tudi letno proizvodnjo bekonov z njegove kmetije.

»Širili se bomo,« pravi, »načrtujemo do deset plemenskih svinj.« Kako bo izpeljal investicijo, nas zanima. »Težko bo, a se bomo nekako že znašli. Za sredstva iz programa Sapard nisem mogel kandidirati, saj ne izpolnujem vseh razpisnih pogojev, ki so v nekaterih pogledih še preveč togi,« pravi in dodaja, da so bili tedaj, »ko je končal osnovno šolo, za kmetovanje neprimerno boljši časi. Pa tudi zemljo, ki jo je nasledil od dedka, je bilo škoda pustiti v nemar.

Jože se je pred leti poročil, o družini pa z ženo Anito, ki se je k njim priženila iz sosednjih Ivanec, še ne razmišljata, saj je Anita šele pred kratkim dobila zaposlitev na eni od turističnih agencij v Murski Soboti. »Delo je pri nas razdeljeno. Oče in mama obdelujeta vinograd, midva z Anito kmetujeva.«

Geza Grabar

Občinska gasilska zveza Moravske Toplice

GASILSKI VETERANI SO SE SREČALI ŽE TRETJIČ

Pri Občinski gasilski zvezi (OGZ) Moravske Toplice se dobro zavedajo pomena in vloge gasilcev-veteranov, ki so jo ti odigrali v preteklosti. Nenazadnje so bili prav oni tisti, ki so tudi na tem področju orali ledino ter so s prizadevnim in marljivim delom postavili trdne temelje sedaj več kot uspešnemu gasilstvu v občini Moravske Toplice.

ZAHVALA VETERANOM ZA PIONIRSKO DELO

Gostitelji letošnjega, tretjega po vrsti srečanja gasilcev veteranov – bilo je prvo soboto v januarju – so bili gasilci iz Bogojine. Ti so pod geslom *Mir na zemlji bodi vsem, dobrega srca ljudem skupaj* z OGZ Moravske Toplice pripravili pristrčno prireditev, ki bo gotovo marsikateremu gasilskemu veteranu še dolgo ostala v lepem spominu. V dvorani kulturnega doma se je povabilu na tradicionalno letno srečanje odzvalo okrog 120 gasilcev veteranov, ki so skupaj s se-

je bila prav OGZ Moravske Toplice zaupano doslej največje državno tekmovanje – memorial za pokal Matevža Haceta, ki je maja potekalo v zdraviliškem kompleksu. Predsednik OGZ je nagovor sklenil z željo, naj bi bilo delovanje OGZ ter vseh PGD v občini še naprej strokovno in uspešno ter naj bi bilo vsem še naprej vodilo »biti vedno pripravljen in biti na pomoč v vsakem trenutku in vsakomur, ki nas potrebuje«, je še dejal Slavko Škerlak.

Župan Franc Cipot je prepričan, da gasilci s svojo solidno usposobljenostjo in

di poslanec v Državnem zboru Geza Džuban, dobro počutje v njihovem kraju pa je udeležencem zaželel predsednik PGD Bogojina Izidor Camplin.

PODELITEV PRIZNANJ VETERANOM IN RAZGLASITEV REZULTATOV

Kot je to že ustaljena praksa, so prireditelji srečanje veteranov izkoristili tudi za nekatere svečane podelitve. Predsednika Slavko Škerlak in Ernest Eöry sta šestim gasilcem, ki so minulo leto dopolnili 63 let starosti, podelila plakete veteranov. Prejeli so jih: Leopold Horvat iz PGD Bukovnica, Štefan Gomboc iz PGD Čikečka vas, Štefan Ambruž iz PGD Moravci, Pavel Gönc iz PGD Motvarjevci ter Mihael Balajc in Arpad Nemet iz PGD Selo.

FOTO: Geza GRABAR

*Gasilci veterani
so se srečali
tretjič – tokrat
v Bogojini.*

danjimi operativnimi člani in vodstvi društev prišli iz domala vseh 27 prostovoljnih gasilskih društev (PGD). Kot nam je povedal eden od pobudnikov in organizatorjev tovrstnih srečanj, Slavko Škerlak, predsednik OGZ Moravske Toplice, je v občini uradno 157 gasilcev-veteranov, ki so dopolnili 63 let starosti. Med njimi je največ 70- in 80-letnikov, po starosti pa posebej izstopajo Koloman Vajda iz PGD Ivanovci, ki se je rodil leta 1909, Koloman Sabotin iz PGD Vučja Gomila in Julij Čarni iz PGD Suhi Vrh pa sta bila rojena leta 1913.

Priložnostnemu programu oziroma pozdravnim nagovorom so svoje dodali tudi nastopajoči s pevskimi, plesnimi in recitatorskimi vložki. Tako je zapel moški kvartet iz Bogojine, zaplesala je domača folklorna skupina KUD Jožef Košič, program pa so pod mentorstvom Melite Nemeč popestrili tudi učenci tamkajšnje osemletke.

Slavko Škerlak, predsednik OGZ Moravske Toplice: »Za našo OGZ, ki je v letu 2002 zaključila štiri leta svojega delovanja, je bilo iztekajoče se leto tako na organizacijskem kakor tudi operativnem področju uspešno, saj smo uspeli izvesti večji del nalog, ki smo si jih zastavili v okviru OGZ, PGD, na nivoju regije in države.« Vesel je, da so gasilcem tudi minulo leto ob strani stali številni sponzorji, donatorji, lokalna skupnost in predvsem občani. Nenazadnje

prav tako opremljenostjo pri ljudeh vzbujajo občutek varnosti, kar je v sedanjih, vse bolj zaostrenih razmerah še kako pomembno. Da pa bi bilo gasilstvo v občini še bolj učinkovito in funkcionalno, je napovedal nekatere spremembe.

Predsednik Gasilske zveze Slovenije (GZS) Ernest Eöry je kot dokaz, da takšno ali pa še močnejše gasilstvo v naši državi več kot potrebujemo, spomnil na kar nekaj požarov, ki smo jim bili priča: spomnimo se samo zadnjih dveh požarov, Mobitela v Ljubljani in Tomosa v Kopru. Zato bi po njem država prostovoljnemu gasilstvu morala še bolj prisluhniti, po sprejeti zakonodaji pa bi morala na tem področju pomagati tudi lokalnim skupnostim, ki da so dolžne poskrbeti za požarno varnost na svojem območju.

Priznanje, da so gasilci-veterani v življenju veliko prispevali za razvoj gasilskih organizacij, je zbranim izrekel tudi Štefan Jančarič, občinski poveljnik štaba Civilne zaščite. Po njegovem mnenju sta na ramenih sedanjih aktivistov dve pomembni nalogi: izobraževanje in pomladitev članstva. Civilna zaščita bo svoja sredstva namenila za skupne projekte gasilcev v posameznih društvih.

Željam, da bi se kot gasilci veterani še dolgo srečevali in da bi imeli čim manj intervencij na požariščih, se je pridružil tu-

FOTO: Geza GRABAR

OGZ Moravske Toplice se je tudi letos aktivno vključila v akcijo Gasilske zveze Slovenije in Turistične zveze Slovenije (TZS) *Moja dežela – lepa in gostoljubna* z ocenjevanjem najlepše urejenih gasilskih domov v občini. Praktične nagrade in priznanja za sodelovanje v akciji TZS so prejeli domovi PGD Krnci, Središče in Bogojina. Za vzorno urejenost pa sta bila nagrajena domova PGD Sebeborci in Filovci.

Na koncu uradnega dela, ki mu je sledilo družabno srečanje s pogostitvijo in sproščenim razgovorom, so župan Franc Cipot, predsednik OGZ Slavko Škerlak ter poveljnik OGZ Ludvik Gomboc podelili še priložnostno darilo najstarejšemu gasilskemu veteranu, ki se je udeležil srečanja. Tudi letos ga je dobil Koloman Sabotin iz PGD Vučja Gomila.

Geza Grabar

Namesto kulturne ustvarjalnosti kreganje brez konca ART CENTER, SRAMOTA OB MEJI

Za nekdanjo ljudsko vojsko rajne Jugoslavije je ostalo marsikaj – med drugim tudi številne zapuščene stražnice, ali kot smo jim rekli po domače, karavle. Veliko jih je tudi v naši pokrajini, ki je obdana s številnimi mejami (čeprav kaže, da jih v prihodnje ne bo več toliko). Pohvalno je, da so v nekaterih razpadajočih vojaških objektih poskrbeli za obnovo in jim vdahnili novo vsebino. Slednje naj bi veljalo tudi za stražnico v vasi Središče v naši občini. A zgodba o ART centru, ki je nastal v njenih prostorih, je žal štorija o človekovi neumnosti, ne pa o prepletanju kulturnega utripa treh dežel.

V ZAČETKU JE VLADALA SLOGA

Ko je ART center nastajal, so bili ustanovitelji in lokalna skupnost na istem bregu – oboji so videli v denarju iz evropskega strukturnega sklada Phare priložnost, da v odročne kraje pride novo življenje in imajo od tega korist oboji – domačini in umetniki. EU je zagotovila 252 tisoč evrov, s katerimi so obnovili stražnico. Žal ne do konca. V naložbeni evforiji so najeli tudi kredit, in ker so bili še časi sloge in skupnih hotenj, je to v imenu ART centra napravilo domače dvojezično kulturno društvo Ferenc Antal. A od takrat do danes se je zgodilo marsikaj – denarja je zmanjkalo, še več: dveletni moratorij za kredit bo maja potekel in vrniti bo treba 21 milijonov tolarjev. Kje jih vzeti, je vprašanje, na katerega ta hip nihče ne zna odgovoriti. Poleg tega so v zadevi ART center skregani praktično vsi z vsemi, tako da ta trenutno praktično ne deluje. Tako se žal v ART centru ne zbira kulturna smetana mnogih držav, pač pa tam bolj ali manj životari le njegov programski vodja Zdravko Pravič – Pec, ki nima denarja niti za telefon. Nedokončano zgradbo je posebej pozimi potrebno vzdrževati, pa je ne morejo. »Od visokih ciljev pred približno petimi leti,« pravi župan občine Moravske Toplice Feri Cipot, »je ostalo bore malo. In zato bi bilo najbolje, da bi ART center zaprli.« Kdo je kriv? Enoznačnega odgovora kot že običajno ob tovrstnih zapletih ni.

Ustanovitelji ART centra so društvo Onej, društvo likovnikov in občini Moravske Toplice ter Šalovci. Vsi imajo glasovalno pravico v svetu zavoda ART centra, ki ga vodi Jožef Matis. Ali ga je vodil doslej sam namreč meni, da zadeve v ART centru niso rešljive, zato želi odstopiti s svojega položaja – a tragikomično je, da še tega ne more. Prvič ni nobenega, ki bi ga želel naslediti, drugič pa so seje sveta zavoda praviloma nesklepčne. Podobno je z direktorovanjem – vršilec dolžnosti Goran Milošević je odstopil že pred dvema letoma, pa še vedno ni predal poslov. Kot ekonomski izobraženec je sicer napravil načrte o razvoju ART centra, za katere pravijo, da so kakovostni, a očitno jih niso uspeli udejanjiti. Zdaj za vsebino dela centra resnično skrbi le Pravič, ki pa sam vsega očitno ne zmore. Posebej še, ker ni

denarja: pa tudi sicer meni, da so ga pustili na cedilu vsi, ki bi lahko pomagali – od države do ustanoviteljic, ki delajo ART centru negativno reklamo. Pravič: »Od države sem pričakoval veliko resnejši odnos, posebej od Ministrstva za kulturo, ki ni prispevalo nobenega denarja. V drugih tristoletih rezidenčnih ART centrih po Evropi je država tista, ki jih financira, mi pa moramo životariti.«

TRN V PETI DOMAČINOM?

Stvari so se tako zapletle, da prebivalci Središča na ART center gledajo kot na tujek, ki se ga je treba znebiti. Narodnostni svetnik iz Središča Tibor Vöröš je na seji občinskega sveta tako dejal, da ni pošteno, da morajo Središčani živeti z ljudmi, ki so trenutno v ART centru, češ da to ni na taki ravni, kot so sami pričakovali. Zahteval je celo, da jih izselijo. Odnos se je od začetne sloge torej bistveno poslabšal, interesi tistih, ki ART center vodijo in domačinov pa so očitno povsem različni. Če je res, da je po toči prepozno zvoniti, je res tudi, da obnovljena stražnica vseeno še lahko zaživi. Potrebno bo le prekiniti s starimi odnosi, polnimi napetosti in medsebojnega obtoževanja. Programski vodja centra Pravič namreč (poleg države) vali krivico na lokalno skupnost in obratno. Resnica bo najbrž nekje vmes, saj ne gre prezreti dejstva, da je bilo društvo Onej (in v njegovem imenu prav Pravič) sposobno kandidirati na razpisih in priti do denarja. Dobili so celo nagrado, vredno 10 milijonov tolarjev. Delati torej znajo – večji problem je, da je en človek za vodenje tako zahtevnih projektov verjetno premalo. Seveda je povsem subjektiven odgovor na vprašanje, zakaj je ostal sam, vsekakor pa bi lahko pri oživljanju propadajočega ART centra pomagali predvsem v lokalni skupnosti. Svoj del krivice morata torej priznati tudi soustanoviteljici, občini Moravske Toplice in Šalovci. Ne eni ne drugi ne bi smeli pustiti, da zadeve uidejo z vajeti. Verjamem, da ni bilo pravočasne reakcije v dobri veri, da bo ART center zaživel svoje življenje in bo v slikovitih goriških krajih nastala prava kulturna meka nove Evrope. Vsekakor zdaj presojo, da se morajo odločneje vmešati. Tak je vsaj vtis po zadnji razpravi na seji občinskega sveta v Moravskih Toplicah.

ART ZNOVA – Z NOVIMI LJUDMI

Žalostna usoda evropske naložbe je seveda doživela medijsko odmevnost in zato niti ni čudno, da želijo priti na zeleno vejo. Vsaj v občini Moravske Toplice. Po nekaterih ocenah je za dokončanje projekta (ali če hočete za ponovno oživitev ART centra) potrebnih še od 60 do 80 milijonov tolarjev. Teh seveda ne bo lahko najti, posebej ob dejstvu, da niso poplačani še stari dolgovi.

Da bi vseeno zagotovili začetek urejanja razmer, je občinski svet Moravske Toplice na predlog župana dal mandat svojim članom sveta zavoda ART center, da skupaj s Šalovčani postavijo začasnega upravitelja. Ta bo objekt zavaroval in ga zaprl. Obe občini se bosta z Ministrstvom za gospodarstvo dogovorili, da poskušajo ustanoviti nov zavod, ki bo imel tako ali podobno dejavnost, kot bi jo moral imeti sedanji. Z drugimi besedami to pomeni nekakšen stečaj sedanjega ART centra in nastanek novega, verjetno z novimi ljudmi. Tak scenarij mora seveda sprejeti svet zavoda ART center, za katerega pa (kot sem že zapisal) velja, da ni najbolj kredibilen in je vprašanje, če bo sploh sklepčen.

Morda se bo zamotan klobčič v zvezi z ART centrom na podlagi teh sklepov le začel odmotavati. Razplet – takšen ali drugačen – je nujen, saj lahko nekdanja stražnica postane prava slovenska nacionalna sramota, in to v zelo občutljivem času – ko se tudi formalno pridružujemo evropski družini narodov. Pa tudi zato, ker je stražnica v Središču resnično na idealni lokaciji, da sebi in Evropi dokažemo, da na nas lahko računa tudi v pozitivnem smislu. Lepo bi bilo, če bi zmogli dovolj energije, da bi pokazali, da v podalpski deželi nismo skupek zafustriranih ksenofobov, pač pa da znamo biti strpni, z občutkom za drugačnost v vseh smislih, tudi kulturnem. To je osnovna ideja ART centra, in ta gotovo ni sporna. Škoda bi bilo, če bi zaradi ozkih interesov posameznikov na to pozabili in se spet zaprli v lastno lupino. Na pragu Evrope je dovolj prostora za sodobno, demokratično zasnovo delovanja centra, pri čemer ne želimo razsojati, v kakšni kadrovski zasedbi mora delovati. Najboljša promocija občine, Goriškega in Slovenije bo, če bo nekdanja stražnica postala center ustvarjalnosti – ali multikulturno zbirališče mladih (ali pa »mlado« mislečih) snovalcev z vseh vetrov. Konec koncev je to tudi dolg do Središča, vasice kjer živijo v slogi tako Slovenci kot Madžari.

Bojan Peček

Alkotás helyett vég nélküli veszekedés ART CENTER, A HATÁRVIDÉK SZÉGYENE

A néhai jugoszláv hadsereg sok minden hagyott maga után – többek között a határőralkományát, vagy ahogy itt a Muravidéken hívtuk őket: karaulákat. Ezekből több is akad itt a határokkal övezett vidéken (noha a jelek szerint a jövőben ezek egy része megszűnik). Szerencsére nem egy ilyen volt katonai létesítményt felújítottak, és új tartalommal töltötték meg. Ilyesvalami történt községünkben, a Szerdahely közelében lévő határőralkományával is. Sajnos azonban az ART Center története nem a három ország kultúrájának kölcsönös gazdagításáról, hanem az emberi butaságról szól.

KEZDET BEN VOLT AZ EGYSÉG

Az ART Center születésekor az alapítók és a helyi közösségek azonos parcon voltak – egységes abban bíztak, hogy az európai Phare alapból jövő pénzzel új életet és általános hasznot hoznak mind az itt lakóknak, mind a művészeknek. Az EU biztosította az határőralkomány felújításához szükséges 252 ezer Eurót. Illetve mégsem egészen, hiszen a beruházási eufóriában hitelt is vettek fel – de hát mint mondtam: ez az egység és a közös akarat korszaka volt, és a hitelt így az ART Center nevében a helybeli Antal Ferenc kétnyelvű művelődési egyesület vette fel. Azóta rengeteg dolog történt – a pénz elfogyott, sőt: májusban lejár a törlesztési kétéves haladék és a 21 millió tollárt vissza kell fizetni. A kérdés: honnan venni a pénzt? Erre ma senki sem tud megnyugtató választ adni. Ugyanakkor az ART Centerben mindenki mindenkivel összeveszett, tehát valójában egyáltalán nem működik. Így aztán az ART Center nem a nemzetközi kulturális elit találkozóhelye, ott már csak Zdravko Pravdič Pec programvezető tengődik. Már a telefondíjra sincs pénze. A befejezetlen épületet – különösen télen – karban kellene tartani, de nincs miből. »Az öt évvel ezelőtti magasröptű céljából vajmi kevés maradt«, mondja Feri Cipot Moravske Toplice Község polgármestere. »A legjobb talán az volna, ha bezárnák az ART Center t.« Hogy ki a hibás? Egyértelmű válasz természetesen ebben az esetben sincs.

Az RT Center alapítói az Onej Egyesület, a Képzőművészek Egyesülete, valamint Moravske Toplice és Šalovci Község. Valamennyien szavazati joggal bírnak az ART Center Jožef Matis vezette intézeti tanácsában. Matis egyébként – mondván, hogy az ART Center helyzete megoldhatatlan – le kíván mondani tisztségéről. A tragikomikus az egészben, hogy nem mondhat le. Egyrészt senki sincs, aki átvénné a tisztséget, másrészt a tanács ülései rendszerint határozatképtelenek. Hasonló a helyzet az igazgatói tisztséggel is: Goran Milošević már két éve lemondott, de még mindig nem adta át a hivalt. Mint gazdaság szakember ugyan elkészítette az ART Center – sokak szerint minőségi – fejlesztési terveit, a jelek szerint mégsem sikerült megvalósítani

őket. A Center tartalmi tevékenységéről most egyedül Pravdič gondoskodik, de ehhez egymaga túl kevés. Már csak azért is, mert pénz nincs. És egyébként is úgy érzi, mindenki, aki segíthetne, cserben hagyta: az állam és az alapítók is. Sőt az utóbbiak egyre inkább negatív reklámot készítenek az ART Centernek. Pravdič: »Sokkal felelősebb viszonyra számítottam az állam, különösen a Kulturális Minisztérium részéről, amelynek egyébként egy fillérjébe nem került az ART Center. Európa szerte háromszáz ilyen ART center működik- állami támogatással – mi pedig tengődünk.«

TÜSKE A HAZAIK SZEMÉBEN?

Közben a dolgok addig fajultak, hogy Szerdahely lakosai eltávolítandó idegen testként kezelik az ART Centert. Vörös Tibor szerdahelyi nemzetiségi tanács tag a községi tanács ülésén legutóbb kijelentette: nem becsületes dolog, hogy a szerdahelyieknek olyan emberekkel kell együtt élniük, mint akik jelenleg az ART Centerben vannak, és hogy valójában átverték a lakosságot – nem ezt ígérték nekik. A kezdeti egység után tehát lényegesen megromlott a viszony, úgy tűnik teljesen eltérnek a hazaiak és az ART Center vezetőinek érdekei. Igaz ugyan, hogy kár után kertelni késő, de az is igaz: még fel lehet éleszteni a felújított határőralkományát. Ez viszont csak az eddigi feszült és vádaskodásoktól sem mentes viszonyok rendezésével lehetséges. Pravdič, a Center programvezetője ugyanis (az állam mellett) a helyi közösséget hibáztatja. És ennek a fordítottja is igaz. Az igazság valószínűleg valahogy középen van, mert azért nem szabad szem elől téveszteni a tényt, hogy az Onej Egyesület (és ennek nevében éppen Pravdič) sikerrel járt a pályázatokon és pénzt is szerzett. Sőt mi több, a tízmillió tollár értékű díjat is elnyerték. Tehát nem fér hozzá kétség: dolgozni tudnak, viszont az is igaz, hogy egyetlen ember valószínűleg túl kevés ilyen igényes projektek vezetéséhez. Persze más lapra tartozik a kérdés, miért marad egyedül, annyi viszont bizonyos, hogy az ART Center újjáélesztésében éppen a helyi közösség segíthetne. A hibák egy részét vállalnia kell a társalapítónak, Moravske Toplice és Šalovci

községnek. Sem az egyik, sem a másik nem engedheti meg, hogy kicsúszszanak kezéből a dolgok. Elhiszem persze, hogy abban a hitben tartották magukat távol, hogy az ART Centerben beindul az élet, hogy az idillikus gorickói térségben kialakul Európa új művészeti Mekkája. Jelenleg a határozottabb beavatkozást fontolgatják. Legalábbis ez szűrhető le a Moravske Toplice Község Községi Tanácsa legutóbbi ülésén elhangzottakból.

ART ÚJRA – ÚJ EMBEREKKEL

Az európai beruházás szomorú sorsa persze nagy port vert a sajtóban is, így nem meglepő, hogy végre mindenki zöld ágra szeretne vergődni az ügyben. Legalábbis a Moravske Toplice Községben. Egyes becslések szerint az ART Center befejezéséhez (ha úgy tetszik: újjáélesztéséhez) további 60-80 millió tollárra van szükség. És ez nem könnyű feladat, különösen amikor a régi adósságokat sem törlesztették még.

Hogy mégis biztosítsák a helyzet rendezésének kezdeti feltételeit, Moravske Toplice Község Községi Tanácsa a polgármester kezdeményezésére megbízást adott az ART Center Tanácsában lévő képviselőinek, hogy a šalovciakkal együtt nevezzék ki az ideiglenes biztost, aki rendezi a létesítmény védelmét és bezárja azt. A két Község kísérletet tesz arra, hogy a Gazdasági Minisztérium jóváhagyásával új intézetet alakítsanak, amelynek tevékenysége megegyezik a jelenlegivel, illetve azzal, amit jelenleg folytatni kellene. Más szóval ez a jelenlegi ART Center egyfajta csődjét, és egy új alakulását jelenti – valószínűleg új emberekkel. Ezt a forgatókönyvet persze jóvá kell hagynia az ART Center tanácsának, amely – mint az már megállapítást nyert – nem igazán hitelképes, és kérdés, biztosítható-e a határozatképesség.

Az említett határozatok megvalósításával talán esélyt teremtenek a helyzet kibogozásához. Mert a megoldás – bármilyen legyen is az – sürgető. Ellenkező esetben az egykori határőralkomány Szlovénia nemzeti szegényévé válhat, éppen abban az időben, amikor formálisan is csatlakozunk az európai nemzetek társaságához. Meg hát azért is, mert a szerdahelyi határőralkomány éppen ideális lehetőség arra, hogy pozitív színekben is

Pártosfalva

ÉVFORDULÓK – HORVÁTH HERMINA SZÁZ ÉVE

Nem mindennapi eset, hogy a Lipnica a pártosfalvi Horváth Herminához hasonló évfordulóról számolhat be. Hermina, lánykori nevén Balajc, aki február végén ünnepelte századik születésnapját, Szentlászló közelében, parasztcsaládban született. Noha szülei ellenezték a házasságot, 1930-ban férjhez ment Horváth Jánoshoz és hozzá költözött Pártosfalvára. A múlt század húszas-harmincas éveiben sokan indultak el a nagyvilágba, így férjével Franciaországba mentek idénymunkára. A francia nagybirtokosok birtokain – többnyire a cukorrépaföldeken – dolgoztak országsgazerte egészen 1975-ig, a nyugdíjba vonulásig, amikor 45 év kemény és szorgalmas munka után hazatértek.

Franciaországban két lányuk született, az egyik hamarosan a születés után meghalt, míg az 1936-ban született Gizellát a pártosfalvi nagyszülők nevelték. Az általános iskola után visszatért szüleihez, Franciaországba, majd férjhez ment, családot alapított, és ma is ott él.

A Horváth családban volt már alkalom az ünneplésre. A Horváth házaspár 1980-ban tartotta aranylakodalmát, majd ezt követte Hermina 90. és 95. születésnapja. Hermina számára az a legnagyobb ünnep, ha meglátogatják legkedvesebbjei. Férje halála óta – 16 éve – egyedül maradt, és tiszteletet parancsoló magas kora ellenére – tudomásunk szerint ő községünk legidősebb lakója – most is egyedül él a pártosfalvi házban. A legszükségesebb tennivalókat ellátja a szomszéd Vukán család, évente kétszer hazalátogat a lánya a vővel és az unokákkal.

Horváth Hermina egészségben köszöntötte századik születésnapját.

Amint a kristálytisztá szellemű százéves Hermina néni elmondta, hozzátartozói méltó ünnepséget szerveztek az évforduló kapcsán. A szentlászlói vendéglőben hetvenen gyűltek össze, vejevel, Márióval maga Hermina néni is táncra perdült. Leginkább persze a Franciaországból érkezett népes csapatnak örült, hiszen eljött a két unoka: Michael és Thierry – az utóbbi nejevel Nathalieval és két gyerekével – vagyis Hermina néni ükunokáival.

És a hosszú élet titka? Az életet sohasem merítette nagykanállal – mondja, de a jó ételről sem mondott le soha. »A jó Isten egyszerűen szeret engem, mert sohasem feledkezem meg az imádságról« – volt a rövid magyarázat.

Horváth Hermina néninek gratulálunk a Lipnica szerkesztősége nevében is.

Geza Grabar

A Magyar Köztársaság határának átlépése A HATÁR MENTI SZEMÉLYFORGALOMRÓL SZÓLÓ MEGÁLLAPODÁS MEGSZŰNÉSE

A Szlovén Köztársaság Belügyminisztériuma tájékoztatása szerint 2003. március 31-ével hatályát veszti a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság és a Magyar Népköztársaság között 1975-ben kötött, a Határ menti személyforgalomról szóló, a Szlovén Köztársaság által 1995-ben örökölt Megállapodás.

Ez azt jelenti, hogy 2003. április 1-től már nem érvényesek a kishatárforgalmi engedélyek, és a határátlépéshez a polgároknak más személyi dokumentumot (útlevél, személyigazolvány) kell felmutatniuk.

bemutakozzunk Európának. Szép lenne, ha az Alpok alatti országban bebizonyítanánk: nem félünk betegesen a másságtól, sőt rendelkezünk kellő adag toleranciával mindenféle, a kulturális másság iránt is. Ez egyébként az ART Center – semmiképpen sem vitatható – alapeszméje. Kár volna erről megfeledkezni szűk egyéni érdekek miatt, és újra bezárkózni saját burkunkba. Európa küszöbén van elég hely a korszerű, demokratikus alapon működő Center működéséhez. És nem a mi feladatunk meghatározni ennek személyi feltételeit. A Község, Goričko és Szlovénia számára mindenképpen a legjobb promóció az lesz, ha az egykori határörklaktanya az alkotás Központjává válik – legyen az a fiatalok (vagy a fiatalosan gondolkodóak) sokkultúrájú találkozóhelye a szélrózsa minden irányából. Ennyivel tartózkodunk Szerdahelynek is, annak a kicsi falunak, ahol békésen élnek együtt szlovének és magyarok.

Bojan Peček

Projekt Krajinski park Goričko IZOBRAŽEVANJE V POLNEM TEKU

S podelitvijo potrdil v hotelu Vivat v Moravskih Toplicah se je pred kratkim za prebivalce Goričkega končal prvi del izobraževalnega modula – tečaj osnovnega izobraževanja iz podjetništva, kar je začetek izobraževanja v sklopu projekta Krajinski park Goričko.

Odziv je bil izjemen, saj je tečaj obiskovalo blizu 80 ljudi iz enajstih goričkih občin, precej tudi iz naše. Seznanili so se s temami, kot so: kako ustanoviti podjetje, kakšne so njihove pravne oblike delovanja, kakšen je (bo) menedžment bodočega krajinskega parka, kakšen marketing bo potreben...

Ker bo Krajinski park Goričko del prvega evropskega trilateralnega krajinskega parka dveh sosednih regij – Raab v Avstriji ter Ōrség na Madžarskem – se v teh dneh izobraževanje nadaljuje na področju jezikovnega izpopolnjevanja v nemškem in madžarskem jeziku; sledil bo še jezikovni tečaj iz angleškega jezika ter tečaj iz računalništva. Sredstva za izvedbo petnajstmesečnega projekta Krajinski park Goričko je v višini 1,6 milijona evrov prispevala Evropska unija, v višini 625.000 evrov pa slovenska ministrstva za okolje, prostor in energijo, za kulturo, za gospodarstvo, za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter za delo, družino in socialne zadeve.

Do dokončne vzpostavitve parka – uradna otvoritev je predvidena letos jeseni – bodo na sporedu še specializirani izobraževalni moduli: izobraževalne delavnice s področja turizma, kmetijstva in kulturne dediščine, kandidati pa bodo ob pomoči koordinatorev projekta ter zunanjih sodelavcev pripravljali tudi poslovne načrte.

Pa še to: tečaj je za udeležence brezplačen.

Geza Grabar

ANALIZA PROMETNIH NESREČ NA OBMOČJU OBČINE MORAVSKE TOPLICE ZA LETO 2002

(primerjalno z letom 2001)

I. PROMETNE NESREČE NA OBMOČJU OBČINE

Zap. št.	Območje cestnega prometa	Smrtni izid	Telesna poškodba	Materialna šokoda	Skupaj
1	Noršinci-Martjanci-Sebeborci-Andrejci-Krnci	1 (0)	24 (17)	65 (73)	90 (90)
2	Ivanci-Filovci-Bogojina-Bukovnica	0 (0)	4 (5)	16 (10)	20 (15)
3	Moravci-Suhi Vrh-Vučja Gomila	0 (0)	6 (6)	20 (19)	26 (25)
4	Čikečka vas-Selo-Fokovci-Ivanovci	0 (0)	3 (3)	4 (4)	7 (7)
5	Tešanovci-Mlajtinci-Lukačevci	0 (0)	3 (4)	5 (3)	8 (7)
Skupaj na cestah Občine Moravske Toplice		1 (0)	40 (35)	110 (109)	151 (144)

*) – podatki v oklepaju so za leto 2001

Iz tabele je razvidno, da se je v naši občini skupaj zgodilo 151 prometnih nesreč, kar je v primerjavi z lanskim obdobjem skoraj enako število. Iz tega izhaja, da je prometna varnost na našem območju podobna kot v lanskem obdobju. Izven naselja Sebeborci v desnem ostrem zavoju v smeri proti Martjancem se je v mesecu septembru zgodila prometna nesreča s smrtnim izidom (kolesar, ki je zaradi neprilagojene hitrosti padel po vozišču).

II. POSLEDICE PROMETNIH NESREČ

Zap. št.	Območje cestnega prometa	Smrtni izid	Huda telesna poškodba	Lahka telesna poškodba	Brez poškodba	Skupaj
1	Noršinci-Martjanci-Sebeborci-Andrejci-Krnci	0 (0)	4 (3)	34 (18)	119 (149)	158 (170)
2	Ivanci-Filovci-Bogojina-Bukovnica	1 (0)	2 (0)	3 (6)	29 (20)	34 (26)
3	Moravci-Suhi Vrh-Vučja Gomila	0 (0)	1 (2)	7 (6)	32 (32)	40 (40)
4	Čikečka vas-Selo-Fokovci-Ivanovci	0 (0)	0 (3)	3 (2)	10 (7)	13 (12)
5	Tešanovci-Mlajtinci-Lukačevci	0 (0)	0 (1)	4 (3)	8 (6)	12 (10)
Skupaj na cestah Občine Moravske Toplice		1 (0)	7 (9)	51 (35)	198 (214)	257 (258)

*) – podatki v oklepaju so za leto 2001

Vzrokov za prometne nesreče je veliko. Včasih je dovolj že splet nesrečnih naključij, drugič šele »dolgotrajno izzivanje usode«. Med najpomembnejše temeljne vzroke vsekakor sodi hitrost, kršitelji pa so neprilagodljivi vozniki s »težko nogo«, ki nikakor ne morejo osvojiti omejitev. S tem ko se hočejo na cesti prikazati kot zmagovalci, samo prikrivajo svojo nemoč v normalnem življenju.

Naslednji izredno pomemben dejavnik je alkohol. Še posebej eksplozivna in uničujoča je kombinacija alkohola in mladostne drznosti.

Analize prometnih nesreč na območju cestnega prometa naše občine so pokazale, da se je varnostno-prometna situacija poslabšala v primerjavi z letom 2001. V letu 2002 smo imeli 151 prometnih nesreč, v letu 2001 144.

Od 257 udeleženih v prometnih nesrečah je bilo poškodovanih 58 udeležencev (16 oseb več kot v letu 2001). Ena oseba je izgubila življenje.

Podatki kažejo, da imamo največ prometnih nesreč na relaciji dveh državnih cest in to v smeri Martjanci – Bogojina ter v smeri Martjanci – Prosenjakovci. Na teh relacijah imamo kar 90 % vseh prometnih nesreč (136 od 151).

Najpogostejši vzroki prometnih nesreč so enaki kot v preteklem letu. Glede na to situacijo bo potrebno čimprej izdelati program za izboljšanje prometne varnosti na območju občine (zajeti vse elemente, ki pripomorejo k izboljšanju prometne varnosti).

Najpogostejši vzroki za prometne nesreče so identični kot v lanskem letu in sicer:

- nepravilni premiki z vozilom,
- neprilagojena hitrost,
- nepravilna stran in smer vožnje,
- neupoštevanje pravil o prednosti,
- neustrezna varnostna razdalja.

Predsednik SPV Občine Moravske Toplice
Franc Carni

PREDLOG ZA IZBOLJŠANJE PROMETNE VARNOSTI NA NAŠIH CESTAH

Po opravljenih analizah prometnih nesreč na naših cestah ugotavljamo, da število prometnih nesreč sploh ne upada, ampak niha: eno leto za 10 % več, drugo leto toliko manj (151–144 itd.). To pomeni, da je vrsto let nazaj ogroženo življenje od 240 do 260 oseb (občanov). Morali bomo vsi spremeniti naš odnos in ravnanje v cestnem prometu. Mislim, da je nujno, da spoštujemo osnovno prometno kulturo, ki jo za udeležence v prometu pomeni predvsem pozitivna naravnost do prometa in s tem povezani njihovi medsebojni odnosi, njihovo vedenje, komuniciranje ter prilagajanje danim prometnim situacijam.

Prometna kultura je tudi del splošne človeške kulture, zato si ne smemo dovoliti, da bi nam voznja z vozilom spremenila osebno kulturo in naš značaj. Tudi v prometu skušajmo biti čimbolj spoštljivi in obzirni do ostalih udeležencev v prometu.

Eden od zelo pomembnih elementov prometne kulture je »partnerstvo v prometu«. To pojmuje enako kot partnerski odnos v krogu družine. S spoštovanjem vseh udeležencev v prometu bomo znali zraven svojega življenja in življenja najdražjih ceniti tudi življenja ostalih udeležencev v prometu.

Novi Zakon o varnosti prometa navaja tudi »načelo zaupanja«, ki prelega del odgovornosti pri morebitni prometni nesreči tudi na voznika, ki je sicer imel prednost, vendar je s prehitro ali drugače nepravilno vožnjo pripomogel, da je do nesreče prišlo. Po tem načelu zaupanja sme vsak udeleženec v cestnem prometu pričakovati, da bodo vsi udeleženci v cestnem prometu (razen otrok, starejših, slepih in invalidov) in tudi tisti, ki skrbijo za ceste, spoštovali predpise o varnosti cestnega prometa ter predpise, ki se nanašajo na cesto.

V prometu namenjamo posebno pozornost šibkejšim in to:

• Peščem

Najbolj ogroženi udeleženci v prometu so pešci. Še posebej moramo paziti na otroke, starejše ljudi, slepe, gluhe ali kako drugače prizadete udeležence v prometu, zato je potrebna skrajno previdna oziroma defenzivna vožnja. Le-ti počasneje dojemajo dogajanje in stanje v okolju.

• Otrokom

Če se ob cesti nahajajo otroci, povečamo pozornost ter zmanjšamo hitrost vozila do te mere, da lahko vsak trenutek varno ustavimo.

Kadar se približujemo otrokom ob cesti, ki niso pozorni na promet, jih na zadostni razdalji opozorimo nase z zvočnim opozorilnim znakom ter vozimo izredno previdno.

Skrajno previdno ne vozimo samo na območju šol in vrtcev, ampak tudi pred prehodi za pešce in v bližini avtobusnih postajališč.

Še posebej pazimo zjutraj in ob koncu pouka, kajti otroci niso pozorni na promet in lahko nepredvidljivo pritečejo na vozišče.

• Starejšim osebam in invalidom

Starejši ljudje slabše slišijo oziroma vidijo ter se počasneje odzivajo, zato se sodobnemu (hitremu) toku prometa ne morejo več prilagoditi.

Predvidimo njihova morebitna napačna ravnanja in s svojo prispevnostjo preprečimo nastanek nevarne situacije.

Pozorni bodimo tudi na invalide, ki imajo omejeno sposobnost gibanja.

Posebno previdni moramo biti, ko se približujemo ali vozimo mimo:

• Vozil, ki prevažajo otroke in so označena z znakom

Mimo vozila, ki ima vklopljene vse štiri smernike in stoji na postajališču, smo dolžni voziti izredno previdno, z zmanjšano hitrostjo in po potrebi ustaviti.

ZVEZA VETERANOV VOJNE ZA SLOVENIJO OBMOČNO ZVVS Murska Sobota

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Murska Sobota obvešča vse udeležence v vojni za Slovenijo, ki še nimate urejenega članstva v Območnem združenju veteranov vojne za Slovenijo (ZVVS) Murska Sobota, da si to uredite pri članu predsedstva in zastopniku za občino Moravske Toplice. Obveščamo tudi, da združenje pomaga tistim svojim članom, ki statusa še niso pridobili, urediti status vojnega veterana.

KAKO POSTATI ČLAN OZVVS?

Izpolnite prijavnico, priložite 2 (dve) svoji fotografiji, predložite odločbo o priznani posebni dobi oziroma druga dokazila (vojaško knjižico, ustrezno potrdilo organov za obrambo ali organov za notranje zadeve).

VAŠ ZASTOPNIK: Valter BALDAŠ Krnci 7, 9221 Martjanci
Tel.: **031- 554-372** ali **(02) 548-19-15**

KDO SO LAHKO ČLANI?

Prostovoljci v Manevrski strukturi narodne zaščite, enotah Teritorialne obrambe, organov za notranje zadeve, narodne zaščite, enote za zveze Republike Slovenije in občin, civilne zaščite, upravnih organov za obrambne in notranje zadeve, drugih državnih organov in podjetij.

Območno združenje združuje tiste udeležence priprav na vojno ali vojne za Slovenijo, ki so aktivno sodelovali v pripravah na vojno oziroma neposrednih aktivnostih v vojni za ohranitev samostojne in neodvisne Republike Slovenije v obdobju od 17. maja 1990 do 26. oktobra 1991 ne glede na čas trajanja udeležbe.

Prehod meje z R Madžarsko PRENEHANJE VELJAVNOSTI SPORAZUMA O OBMEJEM PROMETU

Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije obvešča, da bo z dnem 31. marec 2003 prenehal veljati Sporazum med SFRJ in LR Madžarsko o obmejnem prometu oseb iz leta 1975, ki ga je Republika Slovenija nasledila leta 1995.

To pomeni, da od 1. aprila 2003 maloobmejne prepustnice ne bodo več v veljavi in si morajo občani za prehajanje meje zagotoviti druge osebne dokumente (potni list, osebna izkaznica).

Kadar takšno vozilo stoji na vozišču in otroci vstopajo in izstopajo, voznja mimo ni dovoljena.

Če takšno vozilo stoji na smernem vozišču z enim prometnim pasom, se morajo ustaviti tudi nasproti vozeča vozila.

• Avtobusi

Če potniki vstopajo in izstopajo, je treba voziti mimo avtobusa izredno previdno in z zmanjšano hitrostjo.

V naseljih moramo avtobusom omogočiti neovirano speljevanje s postajališč, če je to namero voznik takšnega vozila pravočasno in ustrezno nakazal.

Prikazano je nekaj zelo pomembnih elementov, ki bi naj v osnovi vplivali na izboljšanje prometne varnosti na naših cestah.

Predsednik SPV Občine Moravske Toplice
Franc Čarni

Zveza slovenskih častnikov

STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE

V okviru Zveze slovenskih častnikov (ZSČ) že tretje leto poteka sodelovanje z Nacionalno gardo Kolorada v ZDA. V začetku januarja se je mudil na delovnem obisku v Pomurju major Michael Mc Kinney, koordinator posebnega projekta *Vojska vojski* v Sloveniji, in se z Dušanom Grofom, predsednikom Območnega združenja slovenskih častnikov v Murski Soboti, pogovarjal o izobraževanju slovenskih častnikov in podčastnikov ter drugih vprašanjih. Gosta je sprejel tudi župan Občine Moravske Toplice Franc Cipot.

Kot smo v našem glasilu že poročali, je lani obnovilo delovanje Območno združenje slovenskih častnikov Murska Sobota, ki vključuje tudi članice in člane iz naše občine. Predsedstvo združenja sestavljajo predstavniki iz 12 občin Upravne enote Murska Sobota, predsednik pa je Dušan Grof iz Martjanec. Ena od osnovnih nalog združenja je izobraževanje članstva na področju vojaško-strokovnih znanj. Tako je Zveza slovenskih častnikov ob podpori Generalštaba Slovenske vojske (SV) in Centra vojaških šol SV v 45 območnih in občinskih združenjih pripravila devet tematsko zanimivih vojaško-strokovnih izobraževanj, ki se jih je udeležilo več kot 2.500 podčastnikov in častnikov iz 120 slovenskih občin.

Major Michael Mc Kinney pri županu Francu Cipotu v spremstvu Dušana Grofa in prevajalke Nataše Grof.

Ob tej priložnosti nas je zanimalo, kako je majorju M. Mc Kinneyu ostalo v spominu lanskoletno vojaško-strokovno usposabljanje v Gornji Radgoni, ki so se ga udeležili tudi člani murskosoboškega združenja ZSČ.

Michael Mc Kinney: »Trije častniki nacionalne garde Kolorada so bili z udeležbo in zanimivimi vprašanji udeležencev strokovnega izobraževanja izredno zadovoljni, kar daje dobre osnove za podobna srečanja v prihodnje.«

Lahko torej tovrstna predavanja pričakujemo v Pomurju tudi letos?

Michael Mc Kinney: »Seveda, ker je Slovenija dobila povabilo za vstop v NATO, bo tovrstnih strokovnih srečanj in izobraževanj tudi v letošnjem letu še kar precej, kakor tudi še več podobnih obiskov vojaških predstavnikov.«

In kakšni so vaši osebni občutki po prihodu iz velike države, kot so ZDA, v našo majhno Slovenijo?

Michael Mc Kinney: »Moji občutki so izredni. Ste izredno gostoljubni in na majhnem prostoru imate izjemno veliko naravnih, kulturnih in zgodovinskih znamenitosti, tako da je v vaši državi zelo prijetno tudi celotni moji družini.«

Filip Matko

PGD Berkovci PRIPRAVE NA POMEMBNA DOGODKA

Podobno kot v številnih drugih okoljih se tudi gasilci iz majhne vasice Berkovci ubadajo s finančnimi težavami ter pomanjkanjem kadra. Kljub samo 18 naseljenim hišnim številkam, v katerih živi okrog 60 domačinov, je v vrste gasilcev resda vključenih več kot 20 članov, od tega 14 operativnih, vendar je to za nemoteno delo na operativnem področju premalo.

Na nedavnem občnem zboru se je poveljnik društva Slavko Ozvatič pohvalno izrazil, da je v društvu velika večina mladih članov, a kaj ko so ti med tednom skoraj obvezno zdoma: bodisi v šolah ali v službah. Tako skrb za požarno varnost še naprej ostaja na ramenih starejših članov, ki so že upokojeni ali pa doma kmetujejo. Z uspehi na operativnem področju poveljnik ni zadovoljen.

FOTO: Geza GRABAR

Z občnega zбора PGD Berkovci.

Tudi predsednik društva Drago Kučan je bil v poročilu dokaj kritičen, saj bi lahko glede na strukturo mladih članov več naredili zlasti na tekmovalnem področju. Vzroki za to ne tičijo samo v odsotnosti nekaterih članov, temveč tudi v odnosu posameznih članov, ki se včasih ne odzoveju skupnemu povabilu na vaje. Spomnil je, da brez vadbe pričakovanih uspehov ni, še najmanj pri gasilcih, kjer sta uigranost in homogenost desetine pri sestavljanju tridelnega napada ali hitri mokri vaji še kako pomembni.

Ludvik Gomboc, poveljnik OGZ Moravske Toplice, ni zadovoljen z odnosom občinske gasilske zveze do gasilskih društev na goričkem delu občine, saj ima občutek, da so ta društva – zelo šibka že po številu članov, da glede opreme niti ne govorimo – prepuščena sama sebi. Vsako društvo se sicer lahko pohvali z orodnim vozilom, a je oprema zastarela, sredstev za njeno vzdrževanje pa je iz leta v leto manj. Odgovornosti za odločilni rez, ki bi presekala gordijski voz, pa noče nihče prevzeti na svoja ramena.

Večina funkcij vodstvenega kadra je ostala nespremenjena, kar pomeni, da je predsednik ostal Drago Kučan, poveljnik Slavko Ozvatič, podpoveljnik Zlatko Horvat, podpredsednik Karel Konkolič, blagajnik Slavko Kučan ter tajnica Andreja Konkolič. Med prednostne naloge v letošnjem letu so uvrstili ureditev varnostne ograje na požarnem bazenu, ki so ga zgradili lansko leto.

Pred gasilci iz Berkovcev sta dve veliki nalogi: prihodnje leto bodo gostitelji sektorskih vaj, čez tri leta pa bodo počastili 70-letnico društva. Na oba dogodka bi se radi kar najbolj pripravili, zato bodo letos dali glavni poudarek dokončni ureditvi vaško-gasilskega doma ter njegove okolice. Za bližnji pregled društva ter letošnja tekmovanja bi se radi kar najbolje pripravili. Tudi izobraževanju mladih kadrov je v njihovem programu.

Geza Grabar

Strelsko društvo Sebeborci V PRIČAKOVANJU II. DRŽAVNE LIGE

Za Strelskim društvom Sebeborci je še en uspešni tekmovalni cikel. Potem ko so pred dvema letoma uredili 6-stezno avtomatsko strelišče za zračno puško ter s tem izpolnili tudi pogoje za izvedbo državnih tekmovanj s serijsko in standardno zračno puško, so prišli tudi tekmovalni uspehi.

Teh sicer že vrsto let ne manjka, posebej izraziti pa so bili v tekmovalni sezoni 2002/2003. Na regijskem prvenstvu s serijsko zračno puško Severovzhodne regije v Murski Soboti so ekipno osvojili 2. mesto; na ligaškem tekmovanju v III. državni ligi (ligi Severovzhodne regije) pa so bili uspešni tako v tekmovanju s serijsko kakor tudi s standardno zračno puško. Zlasti v slednji kategoriji si obetajo celo napredovanje v višji kakovostni razred.

Po navedbah predsednika društva Vlada Škerlaka bo tudi letos na strelišču pri vaško-gasilskem domu niz tekmovanj: ob rednem ligaškem tekmovanju s serijsko in standardno zračno puško še turnir pod imenom *Občan strelja*, pa božično-novoletni turnir s tekmovanjem za pokal OŠZ Moravske Toplice ter turnir ob 20-letnici društva. Pripravili bodo tudi občinsko šolsko tekmovanje, na Osnovni šoli Puconci pa bodo nadaljevali z ustaljeno obliko strelskega krožka. Sicer pa bi sebeborski strelci radi v tekočem letu izpeljali tudi projekt pri ureditvi pogojev v skladu z zakonom o orožju, načrtujejo pa tudi nabavo dodatne opreme za streljanje s standardno zračno puško.

Med strelci so letos posebej izstopali Boštjan Grof, Robert Čontala in Branko Balazic, kaže pa omeniti tudi Vlada Škerlaka, Saša Korpiča, Danila Škerlaka, Mateja Rocnerja, Dejana Sevra, Franca Krefta, Slavka Škerlaka in Dragico Vogrincič.

Geza Grabar

FOTO: Geza GRABAR

Z enega od številnih tekmovanj na avtomatskem strelišču v Sebeborcih.

ŠKD Goričko Sebeborci KINOLOGI TUDI LETOS AKTIVNI

V Športno-kinološkem društvu Goričko s sedežem v Sebeborcih so tudi letos zavihali rokave, saj so se že začeli osnovni in nadaljevalni tečaji za šolanje psov. Na lepo urejenem poligonu pri igrišču tamkajšnjega kluba malega nogometu, s katerim so tudi skupno uredili društvene prostore, bo mogoče štirinožne prijatelje najrazličnejših pasem srečevati vsako nedeljo skozi vse leto, saj so ob tečajih na sporedu tudi treningi, v društvu z okrog 30 člani iz vseh delov Prekmurja pa tudi v letošnjem letu načrtujejo več tekmovanj. Najpomembnejše bo oktobra, ko bo zopet na sporedu ena od državnih tekem v sledenju. Poleti bo zanimiva nočna tekma v poslušnosti in obrambi. Njihovi najuspešnejši člani so bili tudi v minulem obdobju Dani Lipič, Branko Temlin in Vlado Škerlak.

V društvu pravijo, da je zelo priporočljivo, da ima vsak pes – ne glede na to, ali ima rodovnik ali ne – opravljen vsaj osnovni tečaj, tako imenovani uvod v kinologijo. Potem se žival lažje vodi, je bolj poslušna, primerno pa se obnaša tudi v naravnem okolju.

Geza Grabar

NALOŽBENO ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE

OBRNITE ŽIVLJENJE SEBI V PRID

- naložbeno življenjsko zavarovanje je novost na slovenskem zavarovalniškem trgu
- združuje življenjsko zavarovanje in varčevanje v investicijskih skladih
- poleg varnosti vam ponuja donosno naložbo
- zavarovalnica v imenu zavarovalca kupuje enote investicijskih skladov

- vaš denar obračajo strokovnjaki
- s prevzemom naložbenega tveganja lahko pričakujete višje donose kot pri klasičnem življenjskem zavarovanju
- z naložbenim življenjskim zavarovanjem vaš denar ves čas dela za vas

KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

ZAVAROVALNICA TRIGLAV, D.D.

www.zav-triglav.si

»Kusta repa, dugi len, fašenik je cejli den...«

PRVO PUSTOVANJE V MORAVSKIH TOPLICAH

Ob številnih tradicionalnih pustnih prireditvah na obeh bregovih Mure iz leta v leto vzniknejo tudi nove. Med slednjimi velja posebej omeniti veliko pustovanje, ki so ga v središču Moravskih Toplic prvič pripravili v tamkajšnjem turistično-informativnem centru (TIC), v kar zahtevni organizaciji pa so se jim pridružili tudi člani kulturno-turističnih društev v občini, sodelovali so tudi malčki iz vrtca.

Med več sto skupinskimi in posameznimi maskami, ki so z lepim vremenom zimo očitno že pregnale, so lahko številni obiskovalci in gostje zdravilišča občudovali njihovo izvirnost, vsekakor pa je bilo čutiti tudi aktualne politične razmere doma in po svetu, na račun katerih so si nekateri pošteno dali duška. Tako je denimo skupina iz Vučje Gomile pripravila prikaz in oborožitev iraškega voditelja Sadama Husaina in njegovih vojakov, člani KTD Tešanovci so se našemili v Škote, vesela družba iz Filovec se je na prizorišče pripeljala kar s konjsko vprego znanega »kočijaža« Jozeta Koruniča, maske iz Martjanec so prikazale celoletno delo v vinogra-

du in krst mošta v vino, skupina iz hotela Vivat pa se je predstavila kot ptičja strašila v vinogradih. Gostje iz Beltinec, člani društva starih koles, so se našemili v pripadnike različnih vojaških skupin.

Po sprevedu po zdravilišču in kraju, nastopu mask iz vrtcev vseh enot javnega zavoda Vrta občine Moravske Toplice in osnovnih šol Bogojina, Fokovci in Prosešnjakovci, so najizvirnejše tudi nagradili. Med posameznimi sta to bili Nina Bencik iz Martjanec (deklica) ter Jožica Celec iz Murske Sobote (lectovo srce), med skupinami pa Turistično društvo Martin iz Martjanec. Nagrade so bile polet z balonom in karte za kopanje v Termah 3000.

Veeliko lectovo srce – zmagovalec med posamičnimi maskami.

Številna ekipa TD Martin iz Martjanec je prikazala dela v vinogradu, kleti in za mizo – nagrajena skupina.

Ocenjevali so tudi pustne krofe. Med šestnajstimi predlogi je komisija za najlepše izbrala krofe, ki so jih pripravili v okrepčevalnici Tisa iz Moravskih Toplic.

Ta dan so prišli na svoj račun prav vsi, ki so bili željni zabave in sprostitve. Prizadevni prireditelji so brezplačno delili krofe in kuhano vino, zlasti najmlajši pa so se razveselili tudi vlakca, ki jih je brezplačno vozil po kraju.

Ker je letošnje pustovanje v Moravskih Toplicah zelo dobro uspelo, naj bi bila prireditev poslej vsako leto.

Besedilo in fotografije: Geza Grabar

Simpatični Škoti iz KTD Tešanovci.

Pustni krofi – lepi in slastni.

